

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljeni:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Izda vsak dan sveder izvenredni nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpolnitve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:
celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Največji socijalni boj.

Ko se je lord Beaconsfield še pisal Disraeli je v enem svojih romanov s proroškim duhom napovedal, da se bodo tresli temelji angleškega imperija, kadar se bo delavstvo zavedlo svoje moči in bodo koraki delavskih bataljonov domeli po london-skih ulicah.

Zdaj se je to prorokovanje še v večji meri, četudi v drugačnem smislu izpolnilo. V petek se je na Angleškem začela generalna stavka premogarjev. Po svojem obsegu je to največji in najznamenitejši socijalni boj, kar jih je svet kdaj videl, največji ne samo po številu stavkajočih delavcev, nego tudi po svojem vplivu na vse gospodarsko življenje in po svojem pomenu za razvoj socijalnega vprašanja na celim svetu.

Kakor zrak, meso in kruh, tako je Angleški potreben premog. Če ni premoga, ne morejo voziti železnice, ne morejo parniki dovažati živil, ne morejo delati stroji, mora nehati vse gibanje in življenje v tovarnah . . . Angleška je ona država, ki producira največ premoga na svetu in ga oddaja tudi drugim državam v velikanskih množinah. Posledice angleške premogarske stavke občuti ves svet . . .

Okroglo en milijon delavcev je zaposlenih v angleških premogokopih. Vsi ti stavkajo. Približno štiri-deset milijonov kron imajo na razpolaganje za čas stavke, tako da bi znali vzdržati stavko tri do štiri tedne. Če bi prišlo tako daleč, bi bila to strašna katastrofa ne le za vso angleško industrijo in trgovino, nego za vse prebivalstvo, kajti moralo bi zmanjkati tudi živil, ki jih parniki brez premoga ne bi mogli dovažati. Razne tovarne so že ustavile obrat in odslavile svoje delavce, druge jim bodo sledile . . . posledice te velikanske stavke se že čutijo na vseh koncih.

Angleški delavci so si že v časih, ko je bilo na kontinentu delavsko gibanje še v povojih, ustvarili krepke organizacije in si z njih pomočjo zagotovili razmeroma dober položaj in dobre zaslužke. Toda draginja, dasi na Angleškem ni tako velika, kakor v Avstriji, jim je otežila življenje in začeli so zahtevati zvišanje plač . . . Neposredni povod

stavki je bilo zahtevanje po uvedbi minimalnega zaslužka.

Na Angleškem je zdaj na krmlu liberalno ministrstvo, ki je v kratkih letih ogromno mnogo storilo za delavstvo in ki ima zaslug, da je ne dolgo tega s srečno roko poravnalo železničarsko stavko. Angleški liberalci so pokazali pravi smisel za socijalno vprašanje. Uvedli so najmodernejša delavska zavarovanja za starost, bolezen, nezgode in brezposelnost, uvedli so državno posredovanje dela, uvedli obligatorni osemurni delavnik v rudnikih in ustvarili grandiozno stavbo — delavska stanovanja.

Tudi pri stavki premogarjev hoče liberalna vlada posredovati na način, ki kaže, kako energično je prelomila s preteklostjo. Vlada hoče postavnim potom zagotoviti, da bodo morali lastniki premogokopov ugoditi zahtevi stavkajočih delavcev. Sicer so še neke difference med delavci in med vlado in difference so med vlado in lastniki premogokopov, vendar upa ves svet, da se posreči nasprotja poravnati in da bo morda že ta teden sklenjen mir.

Ta mir v smislu liberalne vlade bi pomenil velikanski socijalni preobrat in tisti, ki jim milijoni rasejo na rokah grme in jokajo že zdaj, da bo angleški izgled usodepoln za vse civilizirane države in da se začne socijaliziranje v celotni Evropi. Ti ljudje jokajo že zdaj po tantižmah in po dobičkih pri borznih spekulacijah z industrijskimi papirji, jokajo, ker čutijo, da bo angleški vpliv predramil delavstvo tudi drugod. Najbolj joku »N. Fr. Presse«, ki vidi že v duhu, da odide njenim ljudem tisti lepi dobiček, ki ga narede na borzi, kadar skačejo kurzi »Alpine« in »Prager Eisen« in »Skoda« itd. itd.

Te solze niso neopravičene. Kar se zdaj godi na Angleškem, to bo imelo posledice tudi drugod. Gospodarske razmere so med seboj pretesno zvezane, da bi mogle take velikanske stavke, kakršno vidimo sedaj na Angleškem, ostati samo lokalnega pomena. Kakor se čuti zemeljski potres na tisoče milj daleč, tako se bo tudi sedanjí angleški socijalni potres čutil daleč po svetu, najbolj v ostali Evropi. v Belgiji, na Francoskem, na Nemškem in v Avstriji. Od modrosti in spretnosti angleške vlade je sedaj odvisna takorekoč vsa Evropa.

Metliške razmere.

Prilizen hinavček . . .
Zverino je dražil, vnuemal prepir,
Iz loga pobegnil je ljubljani mir.

Levstik.

Kdor čita gniljive dopise v »Slovenca«, kako strašno se godi ubogim klerikalškom v Metliki, misli si gotovo, metliški liberalci jih peko na raznju kakor sv. Lovrenca ali kakor Pravitnici ubogega Tuchačka. Dopisnik »Slovenca« — »mladi« — gleda skozi povečevalno steklo lazi in zavijanj in radi mu pripoznamo, da je v tem kratkem času, ko se je prelevil v klerikalca, prav dobro napredoval. Političen dečko je. Kadarkoli smo prišli naše klerikalce za ušesa, vpil je zaradi vse kaj drugega, samo zaradi naših očitanj ne, jih pač ni imel poguma ovreči, pa tudi ne po lističe se izmuzniti.

Iz vseh dopisov »mladega« doni le en refren: gerenta želimo in ta naj bo dosedanjí župan, katerega je v 70. letu pamet srečala, kakor je trdil na zadnjem tukajšnjem shodu posl. Jare.

Dovolj nam je teh podlih zavijanj dopisnikovih, zatorej hočemo stvar pojasniti, ker ni se nam treba bati resnice in poštenosti smo bili v našem domačem boju.

Pri volitvah dne 13. decembra 1911 pogorela je klerikalna stranka s sedanjim županom vred. Gospoda je vložila rekuz, ki pa sloni na precej šibkih nogah in župan je poverjen, da so mu dnevi šteti, zato bi po vsaki ceni rad napravil kakšno tako duhovitost, da bi bil zastop razpuščen, on pa absoluten gospodar.

V sedanjem zastopu so 3 klerikalci in 15 naprednjakov, zato bi rad; da bi tvorilo število tri majoriteto, a ostali pa bi bili manjšina, kar po nobeni matematiki ni veljavno. Pa trmoglavce, kakoršen je pač naš župan, misli, da se mu mora vse porokiti in njegove želje izpolniti. Ker pa naprednjaki niso z njim enih misli, pa troši dopisnik »Slovenca«, da vladajo v Metliki »prav indijanske razmere«. Radi verujemo, da bi rad župan igral velikega glavarja, posebno sedaj, ko kadi pipo tobaka v farovžu, to veselje mu privoščimo, samo z imenom je križ, niso pač edi-

ni, ali naj se imenuje »Beloglavi jastreba«, da bi pohrustal vso liberalno zalogo, ali pa »Plehnata streha«, račun pridejo šele po smrti na dan.

Dalje trdi dopisnik, da mu občinski odbor ni hotel dovoliti tretjega stražnika, mi pa mu povemo v obraz, da laže prav nesramno. Pri tej točki »prve razbite občinske seje« odklonil se je županov predlog, da se policaja takoj nastavi, pač pa so bili odhroniki za to, da se nekoliko počaka in da za ta čas pa opravlja pomožno stražniško službo dosedajni poljski čuvaj, ki po zimi nima itak nobenega opravka. Po izidu glasovanja pa vstane Jutraš mladi, stopi k županovi mizi z občinskim zakonom v roki ter pošepeče županu, naj po § 54. obč. reda sklep razveljavi, kar je naš župan seveda hitro storil in dokazal, da kljub 14letnemu županovanju še obč. reda ne pozna. Da se je večina temu protivila, je umevno, in oskrbnik Kukšinič je hotel to blamažo popraviti ter je predlagal, da se to mesto takoj razpiše in o sv. Jurju zasede. Ta predlog je bil soglasno sprejet. Zopet se oglasi »mladi« in slovesno protestira, seveda župan izjavi, da on stori, kar hoče. Ko je večina uvidela, da se župan ne meni za noben sklep, je sajo zapustila in zoper paševanje župana protestirala. Druga »razbita seja«.

Čita se zapisnik zadnje seje, ki pravi, da so se pri gori omenjeni točki odborniki začeli pripraviti in da so odšli. Zapisnik ne pove nič o obeh glasovanjih in o nobenem anuliranju sklepa od strani župana, o verovaljivosti zapisnika sta bila oskrbnik Vukšinič in mladi Jutraš, ki sta ga po svoji kosmati katoliški morali podpisala. Večina je zahtevala pravo zapisnika in postavila oba overovatelju v čudno luč, nakar jo je odkril najprvo mladi in za njim pa Vukšinič, nakar je odprl mladi vrata v posvetovalnico in zagromel: »Gosp. župan, konstatiram, da je seja nesklepčna,« ter zaloputnil duri.

Ljudje, sedaj pa vidite tiste tri metliške Indijance, kako se brigajo za občino in za tisto županovo »najboljšo voljo«.

Kar se pa tiče maskarade, omenjamo samo toliko, da se ni kalil nikjer mir in red, dokaz temu, da vseh 6 orožnikov in policaj ni imelo povoda intervenirati. Da se je mask kar trlo, ni resnica, saj nam to potrdi-

lahko kaplan Natlačen, ki jih je raz okno ogledoval. Kaj ne g. Peter, dopisnik je slabo videl?

Čudno se nam le zdi, zakaj se župan tako krčevito oklepa svojega stebra, morebiti . . . Okrajno glavarstvo v Črnomlju pa opozarjamo, naj malo manj verjame metliškim »gospodom«, parkrat so je že pošteno potegnili, škoda takih nepotrebnih skrbi.

Gosp. dopisnik »Slovenca« naj le mirno spi in pusti svoje rojake v miru, sicer mi bomo zagodli tako pesem, da mu bo zvenela še dolgo po ušesih.

Češko-nemška sprava.

Praga, 3. marca.

Češki radikali so sklenili pri prihodnjih posvetovanjih o brambnih predlogih v avstrijski zbornici zahtevati nacionalne koncesije od vojaških oblasti. V svojem strankarskem listu »Češke slovo« opominja poslanec Klofač češke poslance, da naj sedaj, ko stopa vojaška oblast pred parlament s tako velikimi zahtevami, zahtevajo najmanj nekaj koncesij na narodnostnem in socijalnem polju. Če se to ne zgodi, morajo češki radikali besedo oportunitizem popolnoma drugače prestaviti.

»Samostatnost« priobčuje članek o razgovoru z namestnikom deželnega maršala dr. Urbanom o sedanjem položaju spravnih pogajanj. Dr. Urban misli, da bo preteklo še nekaj časa, predno bo prišlo do popolnega sporazuma glede sekcijoniranja deželnega odbora, ker je prišlo v nekaterih detajlnih vprašanjih do nasprotstev. V zadnjem trenutku namreč so se nasprotstva zopet poostri. Končno je naglašal dr. Urban, da more le sporazum rešiti bedno finančno stanje dežele.

V nemških krogih se naglašajo, da je uspeh Nemcev in njih obstrukcije ta, da so morali Čehi začeti s pravnimi pogajanjmi. Seveda dolže Nemci Čeha, da hočejo oni zavzeti spravo med tem, ko igrajo sami več kakor dvomljivo vlogo. Da vstrajajo Čehi na svojih upravičenih zahtevah, imenujejo Nemci trmoglavost in nepopustljivost. Seveda take popustljivosti, kakor jo najdejo pri naših klerikalcih, iščejo med Čehi zaman, saj je znano, da je Kranjska od vseh avstrijskih

LISTEK.

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spigal Edward Lytton - Bulwer.

(Dalje.)

Tretja knjiga.

Svoboda brez zakonov.

I.

Gautier de Montreal se vrne na svoj grad.

Ko so Gautier de Montreal in njegovi najemniki zapustili Korneto, so hiteli kolikor mogoče hitro proti Rimu; dospeli so tja dosti prej, kakor baroni, a bili so na vratih podobno tako sprejeti, kakor oni. Toda Montreal je modro opustil vsak naskok in vsako grožnjo in se je zadovoljil, poslati svojega zvestega Rudolfa v mesto do Rienzija, prosit ga, naj njegovemu vojaštvu dovoli vhod v Rim. Rudolf se je vrnil prej nego ga je bilo pričakovati.

»Torej, je rekel Montreal nepotrebnost, upam, da si dobil dovoljenje. Ali jih smemo končno pozvati, naj nam vrata odpro?«

»Lahko jih pozovete — odpro nam naše grobe,« je odgovoril Rudolf. »Upam, da bom prihodnji po-

slan kot glasnik na prijaznejši dvor.«

»Kaj? Kako praviš?«

»Na kratko rečem: Našel sem novega regenta ali kar je že njegov naslov v palači na Kapitolu, obdanega od stražarjev in svetnikov in najlepšem oklopu, kar sem jih kdaj videl zunaj Milana.«

»Kuga naj vzame njegov oklop. Povej mi njegov odgovor.«

»Recite Gautierju de Montreal — je dejal, če že hočete vedeti — da Rim ni več razbojniška jama; recite mu, če pride v mesto, da se mora podvreči preiskavi —«

»Preiskavi?« je zakričal Montreal in zaškril z zobmi.

»Zaradi skrivde pri zločinah Wernerja in njegovih tolovajev.«

»Ha!«

»Recite mu dalje, da je Rim napovedal vojsko vsem razbojnikom, naj prebivajo v šotorih ali v trdnjavah in da mu ukazujemo zapustiti v osemindesetih urah cerkveno ozemlje.«

»Torej, ne samo, da me hoče ogoljufati, tudi groziti mi hoče? Dobro! Nadaljuj!«

»To je bil ves njegov, vam namenjeni odgovor. Mene je počastil še z dosti prijaznejšim posvarilom. Čujte prijatelji, mi je rekel, vsakega nemškega bandita ki ga pojutrišnjem dnevu še dobimo v Rimu, bomo pozdravili z vrvo in z vešali. Spravite se.«

»Dovolj, dovolj,« je zaklical

Montreal, ves rdeč jeze in sramu. »Rudolf, ti imaš dobro oko za take stvari: koliko moč je treba, da bi spravili tega srečolovca na vešala?«

Rudolf se je popraskal na svoji velikanski glavi in je nekaj časa v mislih računel. Končno je rekel:

»Kapetan, vi boste to najlažje izračunali, če vam povem, da ima najmanj dvajsetstotisoč Rimljanov na razpolaganje. To sem slučajno izvedel. Nocoj bo sprejel krono in odstavljen cesarja.«

»Haha!« se je smejal Montreal. »Kaj je zblaznel? Potem mu ni treba naše pomoči, da pride na vešala. Prijatelji, počakajmo na izid. Kakor se kaže ne bodo ne baroni ne ljudstvo napolnili naših blagajen. Pojdimo torej naravnost v Terracino. Svetnikom bodi zahvala — Montreal je bil naj svoj način pobožen, ker je to smatral za bistveno dolžnost vsakega viteza — svobodne kompanije niso nikdar dolgo brez strehe.«

»Hura vitezu sv. Ivana!« so zaklicali najemniki.

»Hura lepi Franciji in kljubovalni Nemčiji,« je dostavil vitez, dvignil roko, vzpodbodil svojega že utrjenega konja in prepevajoč svoje najljubše pesem je ponosno odšel s svojimi četo čez opustošeno Kampanjno.

Toda kmalu se je vitez sv. Ivana udal mračnim sanjam. Njegovi spremljevalci so posnemali ta molk. Čez nekaj minut je samo še žvenketanje orožja in ostrog motilo tiho

na širni žalostni planjavi čez katero so hoteli možje proti Terracini. Z grenko nevoljo se je Montreal spominjal svojega pogovora z Rienzijem. Ker je bil ponosen na svojo bistroumnost in na svoj spletkarski dar, ga je jezilo in se je čutil ponižanega, da ga je še spretnejši spletkar imel za noreca. Njegovi častilakomni načerti glede Rima so bili zdaj prekinjeni, da, vsaj za sedaj, uničeni ravno s tistim sredstvom, s katerim jih je hotel uresničiti. Spoznal je bil barone dosti dobro in je bil lahko prepričan, da dokler bo živel Stefan Colonna, poglavar tega stanu, ne bi mogel izlaska doseči tiste oblasti v državi, ki bi se mu mogla izplačati, če bi se kakemu častihlepnejšemu, a manj boječemu in ne tako mogočnemu gospodu pomagal Rienzija pregnati. Na vsak način mu je kazalo, da gre iz obližja Rima. Če bi Rienzija moč rasla, je bilo od Montreaia odvisno, da napravi baronom take ponudbe, kakršne bi mu najboljše kazalo; če bi pa Rienzija moč padla, bi ga njegov ponižani ponos pripravil do tega, da bi iskal pomoči pri Montrealu in se uklonil njegovim pogojem. Velika in smela je bila častilakomnost tega Provnealca, a trdna in vztrajna ni bila Delovanje in hojevanje samo mu je bilo doslej še vedno ljubše, kakor s tem dobljeno plačilo in če je bil na enem polju razočaran je prav v duhu potepuškega viteza poiskal drugo polje za svoja junaštva. Ljudevit, kralj

ogrski, ljut, bojevit, nespravljiv, hrepeneč, da masčuje umor svojega brata, nesrečnega sopraga Ivana, (lepe, grešne kraljice neapolske, Marije Stuartke Italije), se je že pripravil, da kampanjski vrt potisne pod ogrski jarem. Že je njegov nezakon-ski brat stopil na italijanska tla, že se je nekaj neapolitanskih držav za njim izreklo, že je vladar s severa naredil raztresenim vojaškim četam različne obljube, že so se ti drzni najemniki zbirali ob mejah italijanskega raja, kakor jastrebi okrog mrhovine. Na to polje je zdaj Montreal obrnil svoje smeje poglede in njegovi vojak si so z veseljem uganili njegovo namero takrat, ko jim je Terracino imenoval kot cilj. Na vse pomočke misleč in ostreč svojo drzno in breznačelno hrabrost je Montreal na prvo znake Ljudevitovih bojevitih namer navzval in utrdil močah grad na krasnem obrežju onkraj Terracine, kjer leži slavná soteska, ki jo je nekdaj Fabij ubranil proti Hanibalu in ki ga je narava za vojno in za mir tako srečno vsvarila, da zamore tod peščica oboroženih ljudi vstaviti celo amado. Ta trdnjava ob neapolski meji je dala Montrealu tako važnost, da je upal, dobiti vsled nje od ogrskega kralja velike koristi. Ker so ponesrečili njegovi večji in dalekosežnejši načrti glede Rima, si je njegov sangvinični in elastični duh čestital, da si je obvaroval to rešilno sredstvo.

(Dalje prihodnj.)

dežel, odkar so prišli klerikaleci na krmilo, pravi Eldorado. Kar se tiče finančne kalamitete dežele, je ta prišla še tako daleč, da »Česka deželna banka« ne daje deželi nikakršnih predujmov več in da se je moral obrniti deželni odbor na dunajske denarne zavode.

Faltna krščansko-socijalna stranka.

Lince, 2. marca.

Z ozirom na zadnje dogodke v zgornjeavstrijskem deželnem zboru se je ustanovila v Zgornji Avstriji nova politična stranka, ki ne mara biti več pod komando koruptne krščansko-socijalne stranke, katere je proglasila, kakor pri nas, politični bojkot. Nova stranka hoče zastopati srednje sloje in kmete ter si je dala ime »Neodvisna deželna stranka«. V svojem oklicu proglasa stranka, da je prijateljica vere, da pa kar najstrožje obsoja vsako zlorabo vere v politične namene. Na čelu te nove stranke stoji deželni poslanec Lattner.

Danes popoldne se je vršil v Welsu ustanovni shod zaupnikov, na katerem je poslanec Lattner razvil program nove stranke, kateremu so pritrjevali načelniki vseh kmetijskih okrajnih združenj. Načelnik zgornjeavstrijskega kmečkega društva je izjavil, da se bodo vsi člani tega društva oklenili nove stranke.

Tako se svita celo v najklerikalnejših deželah, morda pride solnce prostosti od sera tudi med nas.

Italijansko - turška vojna.

Mirovna akcija vevlasti.

Vevlasti so se pridružile ruske-mu predlogu, začeti s pomirjevalno akcijo med Italijo in Turčijo. Upanje, da bo imela ta akcija uspeh, sicer ni veliko, toda že samo dejstvo, da so vevlasti nastopile, moramo smatrati za jako važno. Vevlasti bodo najprej vprašale v Rimu, nato pa v Carigradu za minimum zahtev. Po odgovorih, ki jih dobe, bodo vevlasti odločile, ali je posredovanje sploh mogoče.

O odgovorih, ki jih najbrže dasta Italija in Turčija, poročajo sledeče: Italija hoče, kakor poročata »Lokal-anzeiger« in »Temps«, odgovoriti, da more biti suvereniteta Italije nad ozemljem tripolitanskim in nad Cirenaiko omejena le v verskem oziru. Bodoči italijanski državljani mohamedanskega veroizpovedanja naj bi si svojega cerkvenega poglavarja volili sami. Italija bi amnestirala vse Tripolitance. Vsa gospodarska vprašanja bi Italijani uredili s Turčijo v Carigradu sami in direktno. Po likvidaciji tripolitanskega vprašanja hoče Italija podpirati Turčijo, da si ohrani status quo na Balkanu. Vevlasti — pravi oficijozna nota italijanska — so molče priznale suvereniteto Italije na Libijo, ker se na podlagi te pogajajo za mir. Med pogajanjem bo Italija energično nadaljevala vojno.

O stališču Turčije poročata »Frankfurter Zeitung« in »Carigrad«: »Nastop vevlasti smatrajo za križarsko postopanje proti Turčiji. Dokler bo v Tripolitani in Cirenaiki samo eden italijanski vojak, ne sprejmejo Turčija niti ene besede o miru. Ključ k miru leži v Rimu.«

Boji za višine merghabske.

Milan, 2. marca. »Corriere della sera« prinaša daljše poročilo o za-

vzetju merghabskih višin in pravi, da so se Turki junaško branili. Turški oddelek, ki je branil Merghab, je bil z napadom iznenaden. Nastala je zmešnjava, toda Turki so prišli kmalu zopet v red in so se z vsemi silami branili. Turkom in Arabcem je povlečeval neki zelo eleganten častnik, ki je junaško umrl. Na prestih je imel polno prstanov, gumbi na sukni so bili iz čistega zlata; na desni roki je imel zapetnico, spleteno iz ženskih las. Padel je kot junak. Ko ga je sovražnik od vseh strani napadal in so se Turki začeli umikati, ostal je sam in se je z revolverjem v roki junaško branil, dokler ga ni neki italijanski podčastnik prebodel z bajonetom.

Štajersko.

Marchl in Verstovšek. Klerikalni poslanec Verstovšek je v drž. zboru 7. decembra razpravljal o razmerah pri spodnještajerskih sodiščih. Kakšne so te razmere, je bralcem »Slov. Naroda« dobro znano, saj so bile v tem listu že nešteto krat s konkretnimi slučajmi pojasnjene. Verstovšek je izdal svoj govor v posebni brošuri in to je hudo razburilo celjskega poslanca Marchla, ki je mimogrede omenjeno sam sodnik in je dolgo služboval na Spodnjem Štajerskem. Marchl je zdaj obelodanil odprto pismo na Verstovška, v katerem mu očita, da je v svojem govoru znesel neresnice, pačenja in sumničenja in ga pozivlja, naj ga toži. Naj povemo svoje mnenje. Razmere pri spodnještajerskih sodiščih so tako vnebovpijoče, da o njih ni treba nič lagati; ni jih treba pačiti in ni treba sumničiti; samo resnice je treba povedati, golo in čisto resnice, pa je dovolj, da bi vlada lahko treščila vmes z železno pestjo — če bi imela dorbo voljo. Koliko se je Verstovšek držal v vsakem slučaju resnice, tega ne moremo preiskati; klerikalec je in klerikalec ni nikoli izbirčen v svojih sredstvih. Toda Marchl si je stvar tudi jako komedono napravil. Če bi bil navedel iz Verstovškovega govora konkretne trditve in ponudil, da jih ovzre; če bi bil izjavil, da ne mara sodnikov, ki so najzgj. somišljeniki njegovi in po Verstovšku prizadejih justičnih funkcionarjev, potem bi vsakdo rekel: Verstovšek mora tožiti. Tako pa je Marchl le dokazal, da je popolnoma na istem nivoju kakor Verstovšek.

Wastian contra Derschatta. Svoj čas je bil graški odvetnik dr. Derschatta vodja nemških nacionalcev na Štajerskem. Sedel je seveda tudi v deželnem odboru in je nasil zvočec v vseh važnih vprašanjih. Postal je potem železniški minister in ko je dobil za kratko, a slabo opravljanje te službe 20.000 K letne penzije, je postal Lloydov prezident s plačo 80.000 K. Mož si je torej dobro pomagal in je zdaj vse nemške nacionalce pustil na cedilu. Kot štajerski deželni odbornik jo je z bolnico tako zavozil, da je iz tega nastal velikanski škandal in je zdaj Wastian Derschatto javno običal.

Šoštanjka sodnija. Konjederec iz Topolišice in šoštanski kazenski sodnik Sellyey sta menjala s službo. V nedeljo 25. m. m. o mraku padel je v Šoštanju na živahni ulici star konj v jarek. Nabralo se je kmalu okrog kljuseta do 50 ljudi, naka so konja izvlekli iz jarka in ga je konjederec s sekuro ubil. Čez nekaj časa mu je še neki hlapec spustil kri, a kakih 20 minut pozneje jo primaha sodnik Sellyey z bridko puško. Ker se je vračal z lova brez vsakega repa divjačine, zahotelo se mu je pokazati na

javni, živahni ulici svoj leviški talent. »March weg! March weg! Ich werde schiessen«, je vpil nad zbrano množico, kljub temu, da mu je konjederec rekel: »schon vor 14 Tagen gefallen«, mu je sodnik vendar hotel še enkrat z revolverjem upihiti življenje, pomeiril je na konja in zadel — kamen ob jarku. Kroga je odrčala tik otrok in zahtevamo od žandarmerije, da preišče ta dogodek (prič je mnogo); strel na živahni ulici v mestu vpricho množico ljudi in otrok menda ni dovoljen in tudi če strelja sodnik Sellyey! Sellyey je izvelel še frankfurtske vžigalice in posvetil rajnemu konju, se pogladil po gladko obrti bradi in zmagovalno pohvalil svoj strel: »Hab' ich ihn aber gut getroffen!« (videl pa ni učinka svojega strela, ampak le rano konjederečeve sekire). Ljudje so se posmehovali: No, to je konjska smrt! Najprej ga pobije konjederec, čez pol ure ga zakolje hlapec, čez pol ure pa ustrelj sodnik. Zdjaj še komisijs ne bo treba, ker jo je kar sodnik opravil. Kak ugleb da ima po takih otročarijah sodnik, bo pač vsakemu umljivo. Na sodnikovo mesto spada resen mož.

»Slov. Gosp.« na lovu za novimi naročniki. V zadnjih številkah »Slov. Gosp.« je najti vse polno reklamnih notic za širjenje lista. Napredne liste se slika seveda ljudstvu kot budičevo seme; sumničenje, da smo naprednjaki nemškutarji, izda premalo pri klerikalnih kmetih, znano najboljših obiskovalcih nemškutarjskih trgovin in protestantskih odvetniških pisarn. Ta lov za naročniki ima, kakor pripoveduje »Sloga«, prav posebne vzroke. V »Slogi« čitamo namreč tozadevno: V naši vasi je 15 »Slov. Gosp.« G. kaplan je že pred leti za vsakega poslal po eno krono, list pa še danes redno dobivamo. Če katerega tirjajo, ki že po več let ni plačal, jim list nazaj vrže in mirna Bosna! (V tem oziru si uspešno konkurirata »Slov. Gosp.« in »Štajerec«). Tožiti si nas ne upajo! Takih so samo lani črtali baje »bliž« 300. Čez nekaj mesecev pošlje mož zopet eno krono in preskrbljen je z listom zopet več let! Urednik »Slov. Gosp.« pa vpije: Se en maselje! Juhe! Zopet »bliž« 100 naročnikov več. Letos je že zopet po dveh letih zastojnikov 3000, »bliž« 3000! — Kdo pa potem plača »Slov. Gosp.«? Najprej plačujejo »ustanovniki kat. tisk. društva po 10 K na leto. Nadalje plača »Slovenska Straz«, ki doblja ceneje list, za »bliž« 1000 prejemnikov »Slov. Gosp.« S takim podjetjem je težka konkurenca. — Ta vpogled v gospodarstvo klerikalnega časopisja v Mariboru je prav zanimiv in človek umeva sedaj mrzlično gonjo duhovnikov za novimi naročniki »Slov. Gosp.« Še zanimivajše pa je dejstvo, da podpira »Slov. Gosp.« »obrambno« društvo »Slov. Straz«, ki nabira po cellem Slovenskem groše in krone bojda za umstveno in gospodarsko povzdigo obmejnih Slovencev. Ali je morda ta le cilj edino podpiranje napol falitnega klerikalnega časopisja? Kako škodljivo je v narodnem in moralnem oziru dajati obmejnim Slovencev »Slov. Gosp.« v roke, kaže baš zadnja številka, v kateri se psuje napredne Slovence, torej dobro tretjino slov. naroda na Sp. Štajerskem, za »leno, zabito in nesramno stranko«, »gnjile in mršave ljudje«, »norce«, »svinje« itd. Koliko vas je še, ki bodete kaj darovali »Slovenski Strazi«?

Iz Maribora nam pišejo: V torek zvečer se je vršil v kazini shod, na katerem sta govorila mariborska

dež. posl. Wastian in Neger. Utemeljevala sta znani svoj odpor proti že dognanemu premirju s slovenskimi klerikalci. Na predlog odvetnika dr. Mravljaga se jima je izreklo zaupanje in zahteva, da se naj z vsemi možnimi parlamentarnimi sredstvi s svojimi ožjimi somišljeniki upirata vsakemu odkupu slovenske klerikalne obstrukcije v štajerskem deželnem zboru. Obema poslancema in njunim prijateljem je bilo seve na tem, da se pred volilci primerno opere znana Wastianova politika proti delazmožnosti štaj. dež. zbora. Zato sta pretiravala, sumničila in obrekovala slovenskoklerikalne dež. poslance in njune lastne tovariše v nemškotacionalnem in nemškotacionalnem taboru. O Negrovih modrosti ni treba zgubljati modrosti, pač pa zaslužijo Wastianova izvajanja kot zunanje znamenje skrajne narodnostne zagriženosti gotovih nemškotacionalnih krogov v Mariboru nekaj več pozornosti. Mož nam je kar odločno odrekal vsako pravico do kulturnega in narodnopolitičnega razvoja na Sp. Štajerskem ter pozival nemško večino v štajerskem dež. zboru, naj nastopa proti nam z isto brutalno nasilnostjo, kakor store to slovenski klerikaleci napram manjšini v Kranjski deželi. Istotako je izrabljaj »Slovenčev« odpor proti ustanovitvi meščanskih šol na Kranjskem za štajerske razmere. Pravil je, da so zahtevali slovenski klerikaleci v odkup obstrukcije podporo za nekako samostansko gospodinjstvo šolo v Teharjih iz fonda za — povzdigo živinoreje. Večina da sploh ni nameravala regulirati učiteljskih plač, temveč dovoliti učiteljem samo draginjsko doklado. Ostali vzroki, ki jih je Wastian navedel za utemeljitev svojega postopanja, so našim čitateljem že znani. Cel govor je bil prav plitek in poln pouličnih dovpihov — tako, da dobi človek o duševnem nivoju volilcev, ki so Wastiana v kazini poslušali, prav čudne pojme. In še čudnejše dobi, če čita, da je trdil ravnatelj mariborske hranilnice, bivši dež. poslanec in, kakor pravijo, eden izmed najpametnejših mariborskih meščanov, Karl Pfrimer: »Šentjurska kmetijska šola bi naj vzgajala viničarje — ampak danes tega ne stori in nikdo ne postane viničar, kdor je bil v St. Jurju. (Splošno pritrjevanje!)« Nesreča je samo ta, da šentjurska kmetijska šola danes sploh ni urejena za pouk v vinoreji in nima sploh istih nalog kot takozvani viničarski tečaj. Neumnost in nevednost Pfrimerjeva je torej prav tako velika kot za starega moža smešna zlobnost imenovati kmečke fante in bodoče gospodarje večjih in manjših posestev »viničarje«. Slišite, nemškotacionalni gospodje v Mariboru! S tako ignoranco in tako zagriženostjo in smešno zlobno politiko se danes na Štajerju ne dela več politike! S tem samo dražite naše ljudi, ki zdi se nam, poznajo Sp. Štajer boljše kot zabiti in večno pijani mariborski zaplovniki, onemogočujete klerikalnim voditeljem okrog Robiča in Korošca sploh vsako spravo v deželnem zboru štajerskem, če nočejo priti ob prav ves svoj politični renome. Nam je to tudi prav! Kakor smo za delazmožnost štaj. dež. zbora, tako zelo bi obojeali vsakogar, ki bi se udal blaznim političnim zahtevam male nemškotacionalne klike v Mariboru, ki dela politiko po oštarijah in misli, da bo jutri ali pojutrišnjem komandirala celi deželi! Zato bo v prihodnje, g. dr. Korošec, veliko premalo zahtevati v odločilnem momentu samo brezpomembno razširjenje dež. šolskega sveta, treba bo seči viš-

je, če nočete, da vas obsodi celi Sp. Štajer za narodnega izdajalec! Višje in več v prihodnje — in zadovoljni bodo z vašo politiko morda tudi na prednjaki. —n—

Koroško.

Samomor četovodje. Od dne 29. februarja t. l. so pogrešali poslujočega četovodjo 3. stotnije 8. lovškega bataljona v Beljaku, Viktorja Maierja iz Grada. Pozneje so ga našli pod streho streljišča, kjer se je bil ustrelil s svojim službenim revolverjem.

Ponarejen denar. V novi celovški klavnici so dobili ponarejeno krono iz slabe kovine. Na trgu pa je pred kratkim nekdo plačal s starima dvogoldinarima tolarjema namesto s petkronskima. Kmetica, ki je izvršila to goljufijo, je izginila, predno so jo mogli prijeti.

Gradba novega poštnega poslopja v Celovcu. Ze letos poleti začne baje graditi novo poslopje za poštno ravnateljstvo. Upati je, da se prezidat tudi poštno poslopje, ki nikakor ne zadošča več svojem namenu. Treba pa je, da ostane pošta v sredini mesta, tudi če je ravnateljstvo tako daleč zunaj glavnega prometa, kakor to sedaj nameravajo. Pričakovati je to tem bolj, ker bo pošta brez strehe, čim podero hiralnico.

Primorsko.

Goriški deželni zbor odgođen. Zadnje sejo je imel goriški deželni zbor v soboto. Napovedna je bila za 11. uro popoldne, pričela se je šele popoldne. Bila je prekinjena ter je začela zopet po 4. uri. Na dnevnem redu je bilo 278 točk, med temi proračun. Primanjkljaja je pol milijona. Sprejet je bil načrt zakona za uravnavo Soče, Tera z obmejno Idrijo in za uravnavo Vikave; načrt obsega tudi zagradbo hudournikov v področju teh voda. V Trstu so se vršile konference radi omenjenih regulacij, kakor smo že poročali, in plod konference je omenjeni zakonski načrt. Uravnati se ima Soča v cellem teku. Potrebščina za to celo regulacijo je proračunjena na 7.200.000 K; za Vipavne pritoke 400.000 K. Za Ter in Idrijo do meje 2.400.000 K. Celokupna potrebščina z zagradbo hudournikov vred znaša 11.000.000 K. Celokupna potrebščina z zagradbo hudournikov vred znaša 11.000.000 K. Delo si ima izvršiti v 10 letih. Deželni zbor je sprejel zakonski načrt o zboljanju gromotnih razmer učenega oboja na meščanskih in ljudskih šolah. Službenih let je 35 in uvedejo se petletnice. Sprejeto je bilo še polno drugih več ali manj važnih reči, pred vsem so bile dovoljene razne podpore — ki ne bodo nikoli izplačane. Leta 1910 so zavezniki dovolili deželnih podpori 1.800.000 K, ali izplačano ni niti 300.000 K. Sama farbarija so te deželne podpore. Ko je šla seja že bolj proti koncu, je omagal deželni glavar dr. Pajer. Mož je pač star, ima nad 80 let. Prišlo mu je slabo in morali so ga odnesti iz dvorane. Predsedoval je nato podglavar dr. Anton Gregorič. Ob zaključku so govorili dr. Gregorič, vladni zastopnik Rebek in poslanec Bombig, ki je hvalil neumorno delovanje deželnega glavarja. Načrt za premembo občinskega reda in volilnika za občine Goriške dežele v tem zasedanju ni prišel v pretres in tudi ne zloglasni načrt o novem statutu in volilniku za goriško mesto.

Okraden redar v St. Petru v Gori. V noči od petka na soboto so

Prava in neprava ljubezen.

(Povest. — Spisal Blaž Pohlin.)

(Dalje.)

»Ti si silen sovražnik žensk,« pravi Hrušev, »ali si sam kdaj skusil, da je toliko hudobnosti v njih!«

»Skusil, dosti skusil, zato sem pa tudi prepričan, kar govorim,« odvrne Matizar, »ženska je hudičeva namestnica na zemlji. Ko je Bog ustvaril Evo, precej se je hudič priklonil k njej in jo zastrupil, potem so pa Adama izgnali iz raja, ko je bil čisto nedolžen pri tistem jabolčniku. Hudičev strup je še danes v vsaki ženski in če ga je v kaki manj, je to znamenje slabe krvi.«

»Povej, no, povej, kaj si poskusil,« sili Tomažek, »jaz mislim, da je nekaj žensk vseeno do rih na svetu, nekaj pa slabih, kot je to tudi pri nas moških.«

»Torej ti sodiš ženske po nas?« razljuti se Matizar, »kdaj si pa še slišal, da bi ženske nas po sebi sodile, ko se imajo vse za tako strašno dobre! Da boš videli, kakšna je ženska, vam bom povedal, kar se je dogodilo nekoč meni.«

Matizar je izpil kozarec do dna, potem pa pravil:

»Ko sem bil študent in sem hodil zadnja leta v šolo, sem bil še ves

neumen, zato so me naučili v lemenat. Ce sem videl ženske oči, sem bral v njih samo čistost, prijaznost, poštenost, sploh same dobre lastnosti.

Ko sem se seznanil z nekim dekletom, ki ji je bilo Antonija ime, sem se zatelebal vanjo in v njene rjave oči, kajti zdela se mi je sama ljuba popolnost. Vsako neno besedo sem si zapisal na posebne papirje, imenovane dnevniki, kdaj jo je izgovorila in kako. Ce se mi je posmejala, sem bil od veselja vs moker in če mi je stisnila roko ali me včipnila v lice, čutil sem se tako počeščenega in odlikovanega, da bi bil najrajši vsemu svetu oznanil svojo srečo. Seveda sem spet verno in vestno zapisal vsako tako izkazovanje nje ljubezni ter se kar rudi blazeno sti, da sem dobil tak vzor ženske popolnosti. Celo pesmi sem skladal najo in konec vsake vrste se je moral glasiti na i-a, kot se je končavalo nje sladko ime!

Noč in dan sem mislil nanjo, svojo izvoljenko Antonijo. Pošiljal sem ji vsak teden po štiri debela pisma, ki so kar gorela ljubezni in če sem pristradal kak denar, šel sem kupit za njo rož in drugih prijetnih reči. Ob nedeljah zjutraj sva hodila skupaj k maši in jaz sem prihajal pod njeno okno že ob treh, da ne bi zamudila šeste maše.

Ljudje so kmalu iztaknili mojo

ljubezen in se mi posmehovali, češ kako sem bedast. Ona da ima že zdavnaj drugega in če meni da prijazno besedo, naj se ne dam zapeljati, da me pozneje ne bo sram. Takim govoricam nisem verjel, ker sem bil tako trdno prepričan o njeni zvestobi do mene, da si sploh nisem upal dvomiti o njej.

Nekoč sem jo poprosil za poljub, kar je tako-le pri tako imenovanih boljših in izobraženih mladih ljudeh v navadi, da se ljubezen podpre in da ne omahne na stran. Prijatelj si mi pravili, da so pri svojih ljubih precej to dosegli, meni pa Antonija ni hotela dati poljuba. Izgovarjala se je, da je tretjerednica, da ji ta red prepoveduje vsak telesen stik z moškim, da bi mi pravzaprav še roke ne smela dati, ter mi v dokaz teh svojih trditvev kazala ped dolg križ, ki ga je potegnila izza prsi. Bil sem tako zaljubljen v Antonijo, da sem ji odklonitev poljuba štel v krepost in še ljubša mi je bila od prej.

Tu dobim pismo brez podpisa, da me moja ljubica goljufa, da ima drugega, ki da hodi ponoči k njej pod okno in morda celo noter.

To me je dregnilo, da sem se sklenil prepričati, koliko je na tem resnice.

Prvi večer hodim gori in dol mimo hiše, kjer je stanovala. Klobuk sem si pomaknil na oči in se zapel,

da bi me ne spoznal pri mojem oprežovanju vsak mimoidoči. Trikrat sem že premeril cesto na sto korakov dalje, pogledaval pozorno proti njenemu oknu, kar me zgrabi za vrat policaj, ki je pazil, da bi se v tisti ulici ne skalil mir in red. Cefral me je kot sumljivega hudodelca na policijski urad, kjer so me vsega pretilpali, če nimam pri sebi kakega kanona, ko pa so našli pri meni le žalošten skrhan pipec in ko sem jim povedal, da imam le svojo Antonijo tako v časti, da jo ponoči stražim, da je ne vzame kak strah in tako slavni policiji na strani stojim, so me izpustili, posebno ker sem bil študent.

Drugi dan sem bil z Antonijo skupaj. Na razne moje besede se mi je smejala, tako da se mi ni zdelo vse prav in pravično. Kaj, ko bi tisto piemo ne bilo čisto brez vsake podlage? Kaj če ima Antonija res koga drugega kaj rada? Tudi malo ga ne sme imeti, sem določil in v tem sklepu hotel priti resnici do dna. Seveda sem Antonijo še vedno tako neizrečno ljubil, da bi bil zanjo dal vse, tudi življenje.

Nasproti hiše njenega stanovanja so zidali novo hišo; last kramarja Pečarja, ki si je pri samem sukanju, šivankah in taki drobni pripravi cel predal hranilnišni knjižnici. Hiša je bila ravno do vrha surovo dodelana in so zidarji posta-

vili na ogel smrekov vrh ves okrašen z zastavicami in raznobirnimi trakovi, potem so šli pa na likof.

Ta nova hiša se mi je zdela prav primerna za opazovanje in noben policaj me ne bo preganjal z nje. Zato sem stopil k Pečarju in ga prosil, če mi dovoli prebiti eno noč vrh njegove hiše pod smrekovim vrhom, ker bi rad študiral tek nekih novih zvezd.

Mož me je sprva nezaupno gledal, ko sem mu pa povedal, da študiram same učene stvari in sem mu ponudil za prostor goldinar, ki mi je ostal od zadnjega poučevanja treh smrkovih paglavcev, je bil precej prijazen z menoj in mi potrdil, da sem videti golant gospod. Ponudil mi je še stol, da mi ne bo treba vso noč stoje ogledovati zvezde ter me spremil po vegastih zidarskih deskah do ozaljšane smrekovega vršaka. Da bi ga čisto preveril, da bom res zvezde gledal, princisel sem seboj neke papirnatce cevi, o katerih sem mu pravil, da se nanje vidi vsaka zvezda, samo ne vsak čas.

Sedim torej vrh hiše na prestolu in gledam in čakam. Vsak šum se mi je zdel sumljiv in če je le kod zalaj kak pes, že sem sodil, da gre k Antoniji tisti njen drugi, o katerem je govorilo brezimno pismo.

(Dalje orihodajta.)

ne 29.
ujuče-
skega
Maier-
li pod
ustre-
rjem.
celov-
kro-
pa je
arima
mesto
izvr-
redno
oslop-
začno
oštno
prezi-
takor
Tre-
edini
tako
takor
ti je
rehe,

poden.
 željni
 la za
 Šele
 pro je
 nem
 pro-
 ilijo-
 la za
 Idri-
 ob-
 v v
 vr-
 gu-
 plod
 na-
 elem
 gula-
) K;
 Za
) K.
 hu-
) K.
 hu-
) K.
 žel-
 t o
 nega
 šo-
 o se
 olno
 pred
 pore
 leta
 lnih
 o ni
 o te
 že
 elni
 ima
 mo-
 red-
 ton
 orili
 Re-
 alil
 zla-
 ike-
 ori-
 išel
 črt
 go-

Go-
so
ra-
imi
rav
ben
Za-
sil,
je-
ker
vih
gle-
di-
nun
je
reh
cej
da
dil
750
me
ah
ca.
res
ne-
nu
ez-
to-
se
za-
k
em

Kradli neznani tatovi redarja Ivana Nemca; pobrali so mu obleko in razne druge reči. Kradli pa so še pri drugih posestnikih, pri Kararu Štefanu in Jos. Mučiču. svinjino. Mučiču pa so odnesli tudi šivalni stroj.

Marsiljezo so zapeli v Gradišću ob Soči Al. Kolavčič, Fr. Kastelan in Vizintina. Obtoženi so bili, da so peli državi in javnemu redu pretirane pesmi, katerih ena se začnaja z besedo: Stopite s prestola divjaki. Peli so z izzivalnim namenom. Pred krožnim sodiščem v Gorici sta izpovedala prva dva, da sta pela marsiljezo, tretji pravi, da sploh ni pel. Rekli so, da ne vedo, da bi bila taka pesem prepovedana. Po dolgem prekojevanju je obsodil sodni dvor Kolavčiča na teden dni strogega zapora, Kastelana in Vizintina pa na pet dni vsakega.

Tržaški deželni zbor. Vsled ga-

Tržaški deželni zbor. Vsled esarjeve odredbe je bil tržaški deželni zbor odgođen.

Tržaški občinski svet. Tržaški občinski svet je v svoji petkovi seji nadaljeval debato o novi pogodbi s tramvajsko družbo, zlasti glede prostosti tarifne politike, obratnega reda in zaporednega odkupa ter glede davkov. Občina je določila odkupnino na 450.000 K nasproti 480.000 K, ki jih zahteva družba.

Inspektorat za brežično brzojavljanje v Trstu. Trgovsko ministrstvo je odredilo ustanovitev inspektorata za brežično brzojavljanje v Trstu in zaukazalo ustanovitev brežičnih postaj na krovu ladij. Doslej so bile take postaje privatno podjetje, od sedaj naprej bodo vse take postaje podpržavljene. Vse ladje s potniki, ki redno vozijo čez Gibraltar ali Aden, morajo imeti glasom že prej izdane naredbe trgovskega ministrstva od konca maja naprej brežične stacije. Te ladje dobe tudi prve državne brežične postaje.

Zblaznel. Treves je moral prepe-
ljati predvčerajšnjim v Trstu 28let-
nega težaka Nikefora de Franceschi
na opazovalnico, ker je nenadoma
zblaznel.

Steklina. V zadnjem času so konstatirali v Trstu pet slučajev steklosti. Tudi konjača, ki so ga poklicali večeraj, da odpelje sumljivega psa, je na ponadel.

Aretirani tatovi. Zaradi tatvin
late v prosji luki v Trstu so areti-
rali mornarja Karla Lopeza, stanujo-
rega v ljudskem prenočišču v ulici
6. Gozzi, dninarja Justa Pertota pa,
ker je ukradel v neki gostilni v ulici
Miramar drugemu gostu površnik.

Stavka litografov v Trstu. Kakor smo že poročali, je izbruhnila v Trstu stavka litografov. Imeli so delodajaleci tarifno pogodbo, ki je prenehala 28. im. m. in je delolatal medsebojno dvemesečno odpoved. 30. decembra l. l. je zveza litografov odpovedala pogodbo ter zahtevala za novo pogodbo sledečo podlago: Skrajšanje delavnega časa od 8³/₄ na 8 ur, letni dopust 6 dni namesto 4, trišajne plače za tedenske 4—36 K in pri višjih plačah po 3 K, za pomočne delavke za 2 K. Skrajšanje delavnega časa za pomožne delavce na 8 ur od 9 do 9¹/₂ ure in določitev njih plače na 26 K. Ker ni prišlo do sporazuma, so začeli kamenotiskarji stavkati in jih sedaj stavka 120.

Dezertir. Od 97. pešpolka v Trstu je dezertiral 21letni Avgustin Peterin iz Ločnika. Zglasil se je v laškem Vidmu ter povedal, da ni mogel več strpeti pri vojakih.

Plavajoča ladjenica v Trzinu.
Plavajoča ladjenica, ki jo je nakupil
cantiere navale triestino v Trzin in
ki sta jo privlekla dva parnika od ba-
learskih otokov, lahko sprejme vse
največje domače in tuje trgovske
ladje, ki plovejo v Jadranskem mor-
ju. Ladjenica je dolga 137 m in
5,6 m široka, razdeljena na 7 pont-
onov ter dvigne lahko 15.000 ton.

Zločini v čenstohovskem samostanu.

Piotrkov, 2. marea.

Pri večerajšnji popoldanski raz-
pravi je prišlo do grozovitega prizo-
ra, ki ga je povzročila neka, kakih
50 let stara žena, oblečena v narod-
no nošo. Ko je predsednik sodnega
sveta zasliševal priče, se je nenkrat
zaslišal z galerije, kjer je bilo natla-
čeno polno občinstva, grozen vsklik.
Neka kmetica se je pridrenjala skozi
mnogočje prav do ograje galerije ter
potegnila dolg kuhinjski nož, ki ga
je imela skritega pod obleko. Hotela
ga je vreti v patra Macocha. Nekdo
ji je iztrgal nož iz rok, ko je ravno
hotela zamahniti z nožem divje pre-
klinjajoč Macocha kot skrunilca nje-
ne časti.

Med obćinstvom je nastala velika panika. Mnogo žensk je zbežalo iz dvorane. Predsednik je morao prekinuti obravnavu.

Kmetice so sodnijske sluge odvedli v pisarno. Tam je izpovedala, da se imenuje Parašiva Olechnowska in da stanuje v Čenstohovu. Kot sedemnajsetletno deklico jo je pater

Macech zapeljal in je imela z njem tri otroke, na kar jo je zapustil. Zdaj je prišla v Piotrkov, da z galerije vrže na Macecha ostro nabrušen nož.

Danes je bil kot priča zaslišan oče umorjenega Vaelava Macecha. Izpovedal je, da ni bil zadovoljen z zakonom svojega sina. Ko je kot občinski predstavnik imel nekot revizijo v svoji vasi, je dobil v roke tudi fotografijo umorjenega. Spoznal je takoj svojega sina.

Brat umorjenega Václava Maco-
eha, Franc Macoeh, ki je nekoliko
slaboumen, je izpovedal, da je hotel
pater Damas Macoeh prvotno njega
poročiti s Heleno. Vendar je pa ni
hotel, ko mu je Helena rekla: »Ne
směj pa biti v zakonu ljubosumen!«

Sedanji prijor čenstohovskega samostana, Welonski, ki je poslal zdravniško izpovedalo, je izjavil v svoji pismini izpovedi, da so vsi trije obtoženi duhovniki **Maeoch**, **Olesniski** in **Starzewski** živeli zelo razuzdano. Zahvaliti se imajo prejšnjemu prijorju Reimannu, da so zavzemali v samostanu tako stališče. Reimann, je patra Maeocha vedno in povsod odlokoval in mu marsikaj pregledal. Že od l. 1867 je bila disciplina v samostanu zelo slaba. Zakladi so bili brez vsake kontrole.

Več samostanskih godev je izpovedalo, da je Helena opetovano pri njih stanovala in da je imela z Mačhom sestanke. Dirigent godbe Male, ki je bil po umoru odpuščen, je kot priča izpovedal, da je imela njegova hčer s patronom Starezevskim razmerje, iz katerega se je rodil otrok. Pater Starezevski je njegovo hčer spoznal in zapeljal v spovednici. Tudi ostala dva meniha sta imela razmerje z ženskami. Opetovano so prišle ženske v Čenstohov ter obiskovale menihe v samostanu.

Ostale priče so potrdile navedbe v obtožnici.

Nato je bilo dokazilno postopanje končano, v ponedeljek govori državni pravdnik, nato pa odvetniki.

Odnasanje obtožencev se je med obravnavo zelo izpremenilo. Helena Maccochova, ki je bila začetkom obravnave zelo potrta in venomer povsela oči, je postala nekako samozavdna in z vzdignjeno glavo sledi razpravi. Tudi Damas Maccoch se je bistveno izpremenil. Starczewski pa še vedno skriva svojo glavo za barijero. To izpremembo je pred vsem povzročilo dejstvo, da se nihče izmed priče ni dotaknil oropanja Marijine slike čenstohovke.

Dnevne vesti.

† »Nobenega pardonale! Vselej, kadar so klerikaleci v zadregi, da ne morejo izpodbiti naprednih kritik, se pojavi v »Slovenčevih« predalnih »rodoljuba, ki »ni somišljenik Eselése«, da seznanj slovensko javnost s svojimi globokoumnimi razmišljevanji. Tega moža, ki seveda ni pristaš stranke »Eselesove, je prezentiral svojim čitateljem sobotni »Slovenec« ter mu položil v usta to-le modrost: »Vse politične grehe bi rad liberalcem odpustil, le eno je, s čimer so sto in stokrat zaslužili svojo politično smrt — njih nemoralni tisk, s katerim dan za dnem zastrupljajo ljudsko dušo, zlasti mladino. Radi tega zaslužijo, da se do zadnjega poteptajo. S tega razloga odobravam brezobzirni boj slovenskega ljudstva proti liberalizmu in se le veselim, da je to ljudstvo še tako zdravo v svojem jedru, da se je v pretežni celoti uprlo temu nevarnemu strupu. Naj gre do kraja in iztrebi zadnjega liberalca iz svoje srede.« — Katoliška gospoda, zelo slabo spričevalo si izdajate s tem, da mora »moralni katoliški tiske braniti z napadi na »nemoralni liberalni tiske« najet anonimnik, ki »ni somišljenik Eselése! Sicer pa je stvar razumljiva. Kdo bi si upal s svojim imenom braniti škofovo rdečo brošurico in njegovo zadnjo okrožnico duhovnikom! Je pač udobneje kričati o »nemoralnosti« naprednega tiska ter kličati ogenj in žveplo z nebes na naprednjake, kakor pa prati moža, ki je v svoji perversnosti zagrešil toliko pohujšanja in toliko nemoralnih dejanj v slovenskem narodu, kakor nihče pred njim in najbrže nihče za njim!

Anonimnik, ki »ni somisljenik
Esce«, proglasa za načelo: »Ljud-
stvo naj gre do kraja in naj izrabi
zadnjega liberalca iz svoje
srede.« Pobožna želja, klerikalna gos-
poda, ki izdajate sedaj parolo: »Nasproti
liberalcem nobenega pardona, nikdar
in nikjer, zakaj eno je čisto gotovo,
da bo preje tuka Ljubljaniца uza-
jal profi Vrhniku, predno bo legel v
grob zadnji slovenski naprednjak. Si-
cer pa se tudi lahko napreduj, da se
bo tudi na klerikalcih uresnili zna-
ni pregovor, ki pravi: kdor drugim ja-
me koplje, sam vanje pade.«

† Klerikalni neuspehi v Beli Krajini. Po Beli Krajini so klatita profesor Jare in klerikalni kandidat Dermastia, tisti, ki mu je ministrstvo prepovedalo, da bi si prisvajal ime »profesorja«. Včeraj sta ta moža

priredila shod v Loki, a sta s svojim shodom, kakor se nam brzojavno sporoča iz Črnomlja, temeljito pogo-rela. O tem shodu bomo še govorili, čim dobimo točnejše informacije.

+ O klerikalni »Zadružni zveza
 in njenem revizorju. V spljetski »Slo-
 bodija« čitamo: »Ker je še vedno v na-
 šem časopisju aktualno razpravlja-
 nje o nekorektnosti ljubljanske kle-
 rikalne »Zadružne zveze«, je umesti-
 no spraviti v javnost tudi fakti, ki g-
 ne hosta mogla dementirati niti »Za-
 družna zveza« niti njen revizor Žen-
 ko Donadini. Bilo je pred volitvami
 v državni zbor, ko je prihlet Donadi-
 dini v vas Koljane, da opravi tamkaj
 revizijo. Da je prišel tjakaj v to
 svrhu, bi naj pričala činjenica, da je
 posojilnica za ta njegov pot morala
 plačati 200 K. Da pri tej priliki g.
 Donadini ni izvršil revizije, dokazu-
 je dejstvo, da je par mesecev kasneje,
 revidirajoč posojilnice ob priliksmi
 ti tajnika - blagajnika, našel pri-
 manjkljaj, ki je znašal nič manj ka-
 kor 6000 K. Prvi obisk g. Donadinija
 je imel namen, da tajnika - blagajni-
 ka prestraši, da bi ne deloval za kan-
 didate hrvatske in demokratske
 stranke pri državnoborskih volit-
 vah. Altro ehé korektnost! In take
 in na tak način upravljanje in revi-
 dirane posojilnice je hotela sveta
 ljubljanska »Zadružna zveza« nap-
 rčiti dalmatinskemu »Savezu! Ved-
 no lepše vesti dohajajo k nam o delo-
 vanju naših klerikalcev v Dalmaciji:
 primanjkljaji, tožbe, rubeži itd.,
 bojimo se, da bo klerikalne zadružne
 organizacije v Dalmaciji kmalu kon-
 čne in da bo prišlo po tem do polem-
 ti tudi na Kranjskem.

† **Klerikalni agitator** — **tat.**
Eden izmed najagilnejših in najse-
srmašnejših klerikalnih agitatorjev je
bil splošno znani **Antoničič**. Pred ča-
som je bil uslužben na magistratu,
odkoder so ga pa vsled raznih umaz-
anih afer spodili. Ker je pa vedel,
da ima vse zmožnosti in talente za
politično karijero, pristopil je tisti
stranki, kjer z odprtimi rokami spre-
jemajo vse, človeški družbi nevarne
elemente. In tako je res kmalu po-
stal član tajništva S. L. S. in poroče-
valec klerikalnih listov. Svoje naj-
večje delovanje je razvil pri zadnjih
občinskih volitvah, kjer so mu kleri-
kaleci zagotovili, da bo v slučaju klerikalne večine v občinski svetu
imeovan za — **nadzornika policijske straže**. **Antoničič** je dobro poznal
moč klerikalne stranke. Zavedal se
je, da se dobremu klerikalcu ni tre-
ba bati policije, niti orožnikov, niti
sodišča. Vendar je pa to moč kleri-
kalne stranke nekoliko preveč cenil.
Antoničič je bil pa tudi umenja, da
ima kot zvest in agilen pristaja kleri-
kalne stranke tudi pravico do denar-
ja natakarije, uslužbenih v klerikal-
nih podjetjih. To svoje mnenje je
udejstvil v soboto zvečer. Prišel je ta
večer v »**Unionovo**« klet ter se tam
obnašal, kakor bi bil »**Union**« njegov.
Na rafiniran način je izsukul natakari-
kari ključ od predala, kjer je ime-
la denar. Nato ji je na sirov način
ukazal, naj mu gre iskat črne kave v
kavarno. Natakarija se je začetkoma
brnila, ko ji je pa **Antoničič** razodel
svojo moč, ki jo ima kot klerikalni
zaupnik, je vendar šla v kavarno po

kavo ter pustila Antončica samega v kleti. Med tem časom je izmaknil Antončič iz predala tri zlatnike po 20 K ter jih skril na omari poleg pralnice. Ko je Antončič izpil kavo ter šel v kavarno biljardirat, je natakarica takoj zasledila tatvino. Sumiti ni mogla nikogar drugega nego Antončica. Antončič se je nato vrnil v klet ter zahteval vina. Ko je šla natakarica po vino, je šel Antončič po denar. Natakarica pa je med tem že poklicala stražnika. In ravno ko je stražnik prišel z natakarico po stopnicah, je hotel Antončič z omare pobrati ukradene tri zlatnike. In tako je bil Antončič zasačen in flagrantni. Odpeljali so ga na policijo, odkoder ga bodo oddali deželnemu sodišču. Antončič je bil personalu v »Unionu«² že detj časa sumljiv. Prihajal je ob vsaki uri v hotelske prostore ter iskral predvsem prifike, da bi bil sam. Do

bili so ga že večkrat samagav por-
tirske loži — toda Antonceič je vedno
naglasal, da je klerikalni zaupnik in
da ima kot tak to pravico. Najbrže
bodo prišle še prav čedne stvari na
dan o tem klerikalnem agitatorju in
zaupniku. Značilno je, da znajo kler-
ikalci tako dobro rabiti ključne do tu-
jih prostorov in predalov. Sicer se
pa prav nič ne čudimo pogamu An-
tonceičevemu, saj mu je moralo post-
panje klerikalnih poslancev napram
justici in orožništvu veeppiti prepri-
čanje, da je vsak klerikalni zločinec
imun. In morda se zgodi, da bo v
prihodnjem deželnozbornskem zaseda-
nju kak Hladnik ali dr. Pegan napa-
del ljubljansko policijo ali pa sodi-
šče, ker se je upalo nastopiti proti
članu tajništva S. L. S., Antonceiču,
ter ga osumiti tatvine v — klerikal-
nem podjetju. Pripomnimo, da je
pri vseh lanskih volitvah reklamu-
ejaško postopanje za klerikalno stran-
ko vodil Antonceič in da je vse kler-
ikalne reklamacije podpisal on. Ker

mož tudi ni pustil pri miru naših so-
misljenikov, smo v našem listu po-
dali površno sliko poštenjaka Anton-
čiča. Takrat je »Slovenec« kar pla-
nil pokonec ter je z vso vnamo branil
»odličnega svojega pristaša« pred ba-
je »neupravičenimi« našimi napadi.
Antončič pa je priobčil v istem »Slo-
venec« izjavo, v kateri je nam sporo-
čil, da je vložil proti nam tožbo. Te
tožbe nismo dočakali, pač pa smo
pričakali, da so klerikalnega agita-
torja prijeli radi sličnega zločina,
kakršnega smo mu svoječasnó očita-
li. Radovedni smo, če bo »Slovenec«
sedaj tudi branil Antončiča tako, ka-
kor Oražina v Mostah. Vsekakor bi
bilo to uместno, zakaj Oražin je sa-
mo gerent, Antončič pa je bil izvrše-
valni organ izvršilnega odbora kleri-
kalne stranke.

+ **Pristav deželnega muzeja na dopustu radi volitev v Beli Krajini.** Pristav deželnega muzeja dr. Mal je doma iz Bele Krajine. Kakor se nam poroča, je dr. Mal dobil sedaj dopust, ter je odšel v Belo Krajino, da agiti- ra za klerikalnega kandidata Derma- stijo. Ker tej vesti ne moremo verje- ti, vprašamo ravnatelja deželnega muzeja dr. Mantuanija in deželni od- bor, če je res dr. Mal dobil dopust v svrhu, da gre na agitacijo v Belo Krajino, in da se vrne sele, ko bodo volitve končane?

+ **Učiteljska in meščanska šole.** V državnem zboru sta se v odseku za službeno pragmatiko državnih uradnikov razpravljali te dni tudi dve, za šolstvo in učiteljsko jako važni vprašanji. § 68. vladne predloge razdeljuje državne uradnike v pet skupin, za katere je odločilna predizobrazba uradništva. Skupino »C« tvorijo uradniki z dovršeno srednješolsko izobrazbo. Pri posvetovanju o tej skupini uradništva je predlagal in utemeljeval poslanec **Gloekel** nastopno resolucijo: »Vlada se poziva, da se naj sprejmejo tudi učiteljska v kategorijo srednjih šol.« Minister za notranje zadeve, **pl. Heinold**, je nato izjavil, da se bodo učiteljscem priznale iste pravice, kakor drugim srednjim šolam, kakaj že dosedaj je veljalo to pravilo, a tudi izkušnje uče, da so se bivši učitelji prav dobro izkazali v državni službi. — Za skupino »D« državnih uradnikov je predpisano dovršitev nižjih razredov srednjih šol in povoljna strokovna preizkušnja. Pri tej točki je predlagal poslanec **Buřival**, da naj se dovršeni 4. razred meščanskih šol šteje kot enakovreden četrtemu razredu srednjih šol. Pri utemeljevanju tega predloga se je poudarjalo, da dovršeni 4. razred meščanske šole podaja zaključeno in zaokroženo znanje, da je učni načrt meščanskih šol prav moderno zasnovan ter da se bodo s tem razbremenile srednje šole. Široki sloji ljudstva ne morejo pošiljati otrok v srednje šole, pač pa jim bo meščanska šola odprla pot v praktične stanove. Zastopnik naučnega ministrstva, dvorni svetnik **Huemer**, se je tudi izjavil za nasvetovano izenačbo nižjih srednjih šol in meščanskih šol ter se je nato sprejel predlog Buřivalov. — Ta sklep je največjega pomena za razvoj meščanskih šol sploh in osobito pa še za ustanavljanje četrtilh razredov na meščanskih šolah.

† **Odpravljeni prazniki.** Predsednik trgovske in obrtne zbornice v Boleanu (Bolean spada pod tridentinsko škofijo, kjer so prazniki odpravljeni) se je minole dni mudil na Danaju in se je obrnil na trgovinsko ministrstvo z vprašanjem, kako stališče zavzema državna uprava glede odpravljenih praznikov. Izvedel je, da se je vlada obrnila na rimsko kurijo in da želi z njo doseči sporazumljenje; kadar bodo pogajanja končana, izda vlada posebno navodilo, s katero se bo uredilo vprašanje o praznikih, v kolikor bo namreč sploh mogla to storiti. Dokler naredba ne izide, se bodo v državnih uradih in v šolah prazniki tako praznovali kakor doslej.

K »Slovenski Matica« je pristopil kot ustanovnik g. Anton Kajfež, sodnik v Velikih Laščah na Dolenjskem.

Vipava — posadka. Piše se nam dne 1. t. m.: Prvi marec je bil za Vipavo zgodovinski dan. Dosedaj je bila vipavska dolina kljub vsej svoji opevani krasoti malodane pozabljena od celega sveta, nje zgornji, kranjski del, odtrgan od vsake važnejše prometne zveze; nekdanjako lepe državne ceste so v zadnjem času tako zaumarmjene, da bo že res nevarno po njih voziti. — Danes pa je dobila Vipava svojo garnizijo, s tem postala drugo garnizijsko mesto Kranjske, vsled česar upamo, da bo rešena pozabljenosti ter da ji napoči v današnjim dnem nova doba, novo življenje. — Ni čuda tedaj, da je občinski odbor po svojih močeh vse potrebno ukrenil za čim najlepši sprejem prihajajočega vojaštva. — Pa tudi prebivalstvo Vipave je na splošno hotelo dokazati svoje simpatije novi garniziji s tem, da je razobesilo raz svojih hiš bele-modro-rdeče ter črno-rumene zastave. — Trg je izgedal praznično, kakor že dolgo

ne. — Okrog polдне zbrala se je velika množica ljudstva na trgu pred graščino, ter nestrpnو pričakovala prihoda vojakov. Ob 2. popoldne odšel je g. župan Petrovčič in nekateri občinski svetovalci z godbo 47. pešpolka iz Gorice dohajajoči tenkovno haubitni diviziji naproti do obč. kopalnice. — Kmalu za tem dospel divizija pod poveljstvom gospoda majorja Wernerja ob zvokih vojaške godbe na prostor pred graščino, kje se je vršil ofiциalni pozdrav in sprejem vojaštva. Za tem stopi vojaštvo raz konj, pred častnike z majorjem na čelu pa stopi župan Petrovčič z občinskimi odborom ter govori častniškemu zboru in vojaštvu krepke dobrodošli pozdrav in sicer prvo slovensko potem še nemško, na kar so iz množice zaorili navdušeni življenji. — Na pozdravu se zahvali g. komandant nove garnizije, prosi prve oproščanja, da se žal ne more zahvaliti še v slovenskem jeziku, a upa, da bo v enem letu tudi tega zmožen. Izraža nado, da bode prebivalstvo in vojaštvo ohranilo trajno prijateljsko razmerje, kakor ga sprinje krasen, nepričakovano ljubezriv sprejem od strani občinskega zastopa. Župan povabi nato ves častniški zbor v slavnostnemu banketu, kojega priredi občina v hotelu »Adrijac« na časi novodošlih. Banketa se ne udeležijo poleg generala Massburga, vipavskega uradnika, obč. odbornikov, dekana Lavriča, dežel. poslanca Perhava, učiteljsva, tudi drugi sluščaji no navzoči vojaški in civilni dostojanstveniki, kakor tudi baron Lavetovz. Zvečer je občina pogostila vse novodošlo moštvo, ki je posebej veselo, da je zapustilo Galicijo, ter se zopet vrnilo na domača slovenska tla. — Omeniti je namreč treba, da so v smekaj dospeli diviziji večinoma slovenski fantje. — Vipava ima tedaj posadko, zeleti je le, da bi tudi čimprej dobila modernjša občila, kakor starodavno posestvo!

Elektoradiograf »Ideal«. Spre-
red za torek dne 5., sredo 6. in četrtek
7. marca: Razstava prv. (Krasno-
naravni posnetek.) Agentura Alice
(Komično.) Polytekt. Samo popo-
dne! (Historična drama, krasno ka-
lorizirana.) Nenaklonjenost tete Roz-
e (Ameriška veseloigra.) — Samo po-
podne. Moč zlata. (Krasna drama)
Aste Nielsen. Samo večer! — Vele-
ka privlačnost! Poletne počitnice
(Velekomično.) V petek, 8. marca
specijalni večer z izbranimi spori,
dom. Od kobote, 9. do ponedelja 10.
marca: Skrivnost dveh duš. (Film
pretresajoče tragike z bogato vsebino
v skrčeni obliki.) Poletno ljubimka-
nje. (Krasna veseloigra.) Maks kra-
jnost. (Velekomično.) Pripravljaj se
Madame Sans - Gene od Victorije
Sardoua. — Umetniški film prve
vrste. — Večerne predstave trajajo
1½ ure.

Tujijski promet v Ljubljani. Moli mesec je prišlo v Ljubljano 4000 tujecev — 19 več kakor meseca januarja in 541 več nego lani meseca februarja. Nastanilo pa se je v hotelskem Union 1172, Slon 1054, Lloyd 401, Cesar avstrijski 237, Ilirija 161, Jadranski kolodvor 137, Malič 133, Stružki 91, Tratnik 82 in v ostalih gostilnah in prenočiščih 1227 tujecev. Bilo pa jih je s Kranjskega 976, z Dunaja 755, iz slovenskih dežel 915, iz dežel češke krone 209, iz drugih avstrijskih dežel 1014, iz Ogrske 156, iz Hrvatske in Slavonije 308, iz Bosne in Hercegovine 39, iz Nemčije 127, iz Italije 45, iz Rusije 7, iz Angije 5, iz Francije 6, iz balkanskih dežel 50, iz Rumunije 5, iz drugih evropskih dežel 36, iz Severne Amerike 34, iz ostale Amerike 3 in iz Azije, Afrike in Avstralije 5 tujecev.

Prosjaka okradel. Te dni je spet v neki gostilni v Kolodvorski ulici nek star beraček, kateremu je bilo med spanjem ukradena denarnica s 17 K. Kot osumljenca je policija aretovala krošnjarja Martina Ceglara iz Raven na Dolenjskem in ga izročila sodišču.

Pozor pred goljufico! V nekaterih tukajšnjih trgovinah se je pojavila neka okoli 24 let stara dekle rdečega obraza, ki nosi črno jopo in bel predpasnik — kakor služkinje — in v zela na ime raznih boljših stvari več blaga. V soboto je poskusila svojo srečo pri nekem urarju in hotelu vzeti na ime neke stranke, katere pa ni navedla pravičnega naslova, uredbidlo. Ker je urar rekel, da hode aro sam tja poslat je dekle odšla, pri dotični stranki je pa potem urar že vedel, da ni poslala nikogar po ure, vsled česar se je zaveda razpisnika.

Neusmiljen gospodar. V sobota ob poln 11. zvečer je nekemu posestniku z Rudnika na Dolenski cesti vsled onemoglosti padel na cesto konj. Ker ni mogel vstati, je gospodar odpel prvi voz takozvano vago in začel z njo konja neusmiljeno pretepavati. Na pomoč so prišli neusmiljeni ljudje, ki so hoteli konja dvigniti, a ga niso mogli. Neusmiljenec je potem zopet začel vihteti nad ubogim kljunetom z vago ter ga šele okoli 2. ure vsega pretepenega spravil dalje. Preskrbljeno je, da neusmiljenec ne bi dobil nobene kazni.

Heni Rudničan ne odide zasluženi kazni.

Po snili v zapor. Stara rotovska hiša, znani ljubljanski, ženeštetokrat policijsko in sodnijsko predkaznovani zganjarj Ferdinand Gick, menda brez zapora ne more živeti in ker ga v soboto zvečer ni dohitela usoda, je izsilil sam. Prišel je pred stanovanjske magistratnega ječarja in tam toliko časa nagajal, da so ga utaknili v njemu že itak znano celico.

Mlada begunčka. V petek je poletja prišla dva mlada fantalina izmed katerih je bil eden popihal iz nekega tukajšnjega zavoda, drugi pa od svojih starišev. Oba so iročili zopet prejšnjemu varstvu.

Zamenjan je bil v soboto zvečer v garderobi deželnega sodišča polsvilnat dežnik. Kdor se je zmotil najtem obvesti kotlarja Jožefa Erbežnika na Marije Terezije cesti št. 16.

Zaradi prepovedanega povratka je bila včeraj aretirana slaboglasna Marija Babnikova roj. 1860 leta v Ljubljani ter pristojna v Medvode.

Kap zadela je včeraj v lastnem stanovanju na Mestnem trgu št. 8, v pokojnega železniškega nadsprednika Antona Klopčaverja. Poklicani zdravnik je zamenjal konstatovati le še smrt.

Z zaprtim nožem je včeraj popoldne na Ambroževem trgu delavec Jožef Primc brez vsakega vzroka tako osuval kamnoseškega vajenca Jožefa Jasevca po obrazu, da ga je znatno telesno poškodoval. Primc se bode zaradi tega moral zagovarjati pri sodišču.

Ukradena je bila v Novem mestu zlata zapestnica, nekoliko v obliki zaklopne verige, katera je imela pri zaponi za obsek tenko verigo. Zapestnica je vredna 76 K. Ker se sumi, da sled vodi v Ljubljano, se občinstvo pred nakupom tem potomi sviri!

Z dvornim vlakom se je danes ponoči peljal z Dunaja mimo Ljubljane na brionske otoke prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand.

Delavsko gibanje. V soboto se je odpravljalo v Ameriko 136 Macedoncev, 15 Hrvatov in 24 Slovencev, v Švico je šlo pa 60 Hrvatov. — Včeraj se je v Ameriko odpravljalo 27 Hrvatov in 120 Macedoncev, nazaj je prišlo pa 180 Hrvatov.

Izgubljeno in najdeno. Hlapec Karel Ecker je izgubil bankovec za 10 K. — Gdč. Vera Urbasova je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja. — Zasebnica g. Jakobina Gablovčeva je izgubila denarnico z srednjo vsoto denarja. — Ga. Gudula Marnova je izgubila denarnico z večjo vsoto denarja in dvema pobotnicama. — Vdova ga. Marija Horvatova je izgubila črno ročno torbico, v kateri je imela dva ključa in neko pismo. — Mizarski pomočnik Jakob Zagar je izgubil bankovec za 10 K, kakor tudi ga. Hedvika Krošljeva. — Stražnik Ivan Tičar je našel ponošen zimski suknjič, katerega dobi izgubitelj nazaj v trnovski stražnici. — Šolska učenka Ana Lebnova je našla srebrn obsek.

Popravek. V soboto smo pomotoma poročali, da je napravil izkušnjo za zidarskega mojstra Janez Černe iz Ljubljane. Izkušnjo je pa napravil Andrej Černe iz Stožice pri Ljubljani.

Društvena naznanila.

Akademsko društvo »Kras« na Dunaju priredi svoj IV. redni občni zbor dne 7. marca ob 8. zvečer v restavraciji »Jaitner« XVIII., Ladenburggasse.

Društvo slovenskih svobodolovskih akademikov »Sava« na Dunaju naznanja, da je 2. marca t. l. promoviral njen član Josip Brtoncelj za živinozdravnika.

Prosveta.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Jutri, v torek, se igra drugič efektna psihološka drama »Tekma« prof. Antona Funtka, ki je dosegla v soboto resnično velik uspeh. Igra je vzorno pripravljena in inscenirana, tako da spada med najdovršenejše predstave na našem odru. Glavne vloge igrajo ga. Setfilova, g. Nučič, g. Šimaček in g. Danilo. Predstava za par - abonente.

Gosta iz Zagreba. Sročnje predstave opere »Rusalka« sta se udeležila ravatelj zagrebske opere, ravatelj gosp. Srečko Albini in I. operni kapelnik Zuna Milan.

»Tekma«. Drama v treh dejanjih. Spisal Anton Funtek. Režiser Hinko Nučič. — Lesovin, odlični kipar, ki ima priliko, stati v prvi vrsti kiparjev - umetnikov in biti sam prvi, ni dobil pri neki konkurenci za svoj osnutek prve nagrade. Dobil jo je Danej, mlad človek, ki je bil še nedavno tega njegov učencec. Lesovin spozna prvi znak svojega duševnega propadanja in to spoznanje je zanj tako grozno, da ga popolnoma vrže iz tira njegovega dosedanjega življenja, da mu preplavi vso notranjost z viharji nervoznih misli, da vzame

njegovim močnem pokoj in spanje in ga sili, da se opaja z morfinjem in z njim šele dosega zaželeni in goljufivi počitek. Danej, dober fant, pride k njemu, da se mu zahvali za umetniško vzgojo zdaj, ko vidi, kako daleč mu je pomagala mojstova roka. Lesovina zmaga, umetniški ponos, ki se meša z vsakdanjo življenjsko zavistjo, ne more ostati pri sestanku miren, razgovori se, razvname, razburi in zahteva, da se snideta pri novi konkurenci in tam vnovič zmerita svoji ustvarjaljski sili. Ta veliki, stari in genijalni kipar silno sovraži nadarjenega mladeniča in sredi tega zagleda, da je zaljubljen vanj njegova hči. Zdaj peljejo čustva kot bi se prelivalo morje. Stana ljubi očeta in ljubi Daneja, oče sovraži Daneja in ljubi hčer, Danej ljubi Stano in zaradi nje bi rad za vsako ceno sprave z očetom. Med temi vsemi pa hodi Grušč, star človek, ki ve, da gre mladost kvišku in da je starost tista, ki se ji mora umakniti in propasti. Svoje prijatelja Lesovina bi rad pripravil do istega prepričanja. Svoje dni, v letih življenjske sile, je bil na vrhunem on, zdaj je ostaral, izčrpal se je, obrabil, zdaj mora na njegovo mesto mladina. Kipar ne prenese tega, v mislih se mu splete zadnji boj onemoglega starca: zastupiti hoče Daneja. Ali zavest, da bi postal morilec, ga zmaga. Svojemu mlademu nasprotniku izbije kozarec iz rok, v zmedenosti misli in čuvstev ga zadene kap. — Ta drama torej razgrinja boj med tisto starostjo, ki se je zgrizla vase in v tisto moč, ki je plala v njej nekoč, a je zdaj že usahnula, in med mladostjo, ki vihra na višino. Starec propade zato, ker ne razume svojega časa, ker se ne zna umakniti in se blizati grobu, s tisto široko mirnostjo, ki bi olajšala in olepšala zaton njegovega življenja. Vzpel se je na višino, zgrabil jo je in zdaj, ko so mu že poše sile, noče slišati klica moči in mladosti, ki hrumi nadenj, ki ga izpodrine in sama zasede svoje visoke cilje. Kos realnega življenja je tu zgrabljen s spretno in večšo roko in ne majhen ali malenkosten kos, ampak velik in važen. Boj, ki se ponavlja v naši okolici mnogokrat in mnogokrat, vrši in buči tu z odra, zedinjen in stisnjen v dosti krepko celoto, pomešano z mesti velike in jake ubranosti, srečno zaokroženo in dovolj zanimivo, da sili čitalca k premišljevanjem o svojih mračnih in resničnih problemih. Vidi se, da se je pričelo zdaj svitati tudi na polju naše dramati. In brezdvomno je, da je delo gosp. Funtka eden, prvih močnih kamnov, ki bodo pomogli nositi temelj bodoče slovenske Talije. — Igraleci so bili vsi po vrsti jako dobri, istotako režija. Ga. Setfilova je opremila svojo vlogo s pravi naravnim čuvstvom in jo vseskozi fino niansirala, g. Nučič je s krepko umetniško silo kreiral nesrečnega starca Lesovina in dosegel jako časten uspeh, g. Danilo je bil izvrsten v maski in igri, g. Šimaček je tudi svoji vlogi popolnoma zadostil in enako ga. Bukšekova. Gledališče je bilo polno, utisk najboljši, publika zainteresirana za stvar in polna hvale. Izmed večerov, ob katerih so se igale v letošnji sezoni slovenske novitete, je bil najlepši. — V nedeljo popoldne so igrali »Lumpacija vagabunda« in zvečer »Rusalko«.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča.

Nevarni vlomilec. Jakob Taubman, cigan pristojen v Beljak, brez stalnega bivališča je prišel v družbi dveh drugih ciganov in ene ciganke na Kranjsko. Obiskal je s svojo družbo vasi Sestranska vas in Dol. Dobrava, ker je hotel kot prefrigan svedra in vlomilec svojo srečo poskusiti. Bil je že 15krat zaradi tatvine predkaznovan, seveda vselej po nedolžnem. Med tem, ko se je njegova družba nastala pri Franju Miklavčiču v Gor. Dobravi, si je Taubman te vasi malo ogledal, kar se je prodajalki dokaj sumljivo zdelo. Pri prodajalcu Janezu Jerebu, v Sestranski vasi, kamor je prišel 25. januarja zvečer, je tudi nekaj malega kupil, potem pa spustil vedoma svoj drobiž med Jerebov denar, med tem pa brskal po njem, češ, da išče ogrski denar, katerega bo rabil, pri tem mu je pa izmaknil za 3 K drobiža. Tudi tu se je pa jako sumljivo po prodajalni oziral, na kar je odide. Šel je na to v Kržišnikovo gostilno, ker je z delavcem Antonom Kržišnikom dopolnili popival, okoli polnoči sta se razšla. Kržišnik, ki je bil pijan je šel domov. Taubman pa, ki je bil popolnoma trezen je šel pa po svojih potih. Okoli polnoči se je Taubman iz Kržišnikove gostilne takoj vplatil na delo. Najprvo je poskušal vstopiti v stanovanje Antona Pintarja v Sestranski vasi, kjer je pri oknu vtrl le eno šipo. Ko je uvidel, da mu za-

branuje težko železno omrežje vhod, zlasti ker je obdolženec majhne, šibke postave in spoznal, da temu delu ni kos, je opustil nameravani vlom. Takoj je pa poskusil svojo srečo pri Jerebovi prodajalni. Tu je odtrgal lesene »polkne«, a ker je bil vhod zastavljen in je nepretrgano lajanje psa zakonska Jereb prebudilo iz spanja, je vlomilec pobegnil. Razen blaga, bi bil dobil tu tat lahko 5000 K, ki so bili v prodajalni shranjeni. — Vztrajni tat se je takoj podal v Dol. Dobravo, kjer je skušal vlomiti v prodajalno Uršule Bohine. Tu je utrl 5 šip, ter je skušal z železnim drog omrežje dvigniti in ga je tudi že skrilil. Vseled sumljivega ropota se je Bohine prebudila, vžgala luč in šla gledat, kaj da je. Med tem jo je pa Taubman odkuril. V tej prodajalni bi bil našel 250 K gotovine in raznote-rega blaga.

Trdovratno tajeenje obdolženec ni pomagalo, zlasti, ker so se našli na licu dejanj sledovi, ki so bili neovrgljiv dokaz, da je bil Taubman vlomilec. Bil je soglasno od porotnikov spoznan za krivega in obsojen na 6 let težke ječe.

Razne stvari.

* Mlad morilec. Z a d e r, 2. marca. Devetletni Silvio Ravič je pri granju zaklal svojega tovarša, nekega dvanašletnega dečka. Mlad morilec je že pred dvema letoma težko ranil nekega tovarša.

* Vlom pri belem dnevu. Rim, 2. marca. Neznani tatovi so vlomili v Genzano pri Potenzi v hišo županovo, vlomili železno blagajno in odnesli lišpa in vrednostnih papirjev za stotisoč lir. Vlom so izvršili pri belem dnevu, čeprav se nahajala hiša sredi vasi.

* Davčna eksekucija s krvavimi posledicami. Petrograd, 2. marca. Povodno neke davčne eksekucije v vasi Somoha je prišlo med kmeti in policijo do krvavega spopada. Štirje kmeti so bili usmrčeni, mnogo jih je bilo usmrčenih, mnogo jih je bilo težko ranjenih.

* Samomor bankirja. Berolin, 2. marca. Veliko senzacijo vzbuja v Spandavu samomor bankirja Bähgeja, ki se je danes zjutraj v svojem stanovanju ustrelil. Imel je veliko banko in je najbrže poveril zaupane mu depoje. Nesrečno je špekuliral in je hotel svoje izgube v znesku enega milijona mark, pokriti s tujim denarjem.

* Aretacija dveh ponarejevalcev denarja. Luice, 3. marca. 36letnega sitarja Franca Schwaigerja, doma iz Harta na Tirolskem, in njegovo ženo Ano so prišli v Mattighofnu, ker sta spravljala v promet na Gor. Avstrijskem, v Solnogradu in na Tirolskem, ponarejen denar. Dokazano je, da sta bila oba agenta ponarejevalcev denarja. Pri njima so našli večjo svoto ponarejenega denarja.

Telefonska in brzojavna poročila.

Porotniško vprašanje v Trstu.

Trst, 4. marca. Porota je razpuščena na nedoločen čas vsled pritiska Italijanov na vlado.

Belokranjska železnica in nemške skomine.

Dunaj, 4. marca. »Deutsch-Österreichische Eisenbahnerliga« je poslala nemškim poslanecem memorandum, v katerem zahteva, da naj nemški politični krogi skrbje, da naj se na Belokranjski železnici nastavlja tudi nemški uradniki, ker obstoja vernost, da se vsled hujšakajočega dela lige jugoslovanskih železničarjev ta proga popolnoma slovenizira.

Dunajska cestna železnica.

Dunaj, 4. marca. Ravnatelj dunajske cestne železnice je prepovedal pristop uslužbencev cestne železnice k državni zvezi. Uslužbenci so izjavili, da napovedo takoj boj, kakor hitro se proti nemu uslužbencu uvede disciplinarna preiskava.

Avstrijski prestolonaslednik.

Dunaj, 4. marca. Prestolonaslednik Fran Ferdinand, ki se odpelje v prihodnjih dneh na Brionske otoke je poklical k sebi, kakor se v političnih krogih zatrjuje več slovečih avstrijskih državnikov in politikov.

Novi predsednik poljskega kluba.

Dunaj, 4. marca. Frakcija poljskega kluba je imela danes sejo, v kateri je izvolila za predsednika dr. Julijana Lea. Dosedanji predsednik Bilinski se je v daljšem govoru poslovlil ter je odložil svoj deželnozbornski in državnozbornski mandat.

Potovanje nemškega cesarja.

Berolin, 4. marca. Nemški cesar pride 24. t. m. na Dunaj ostane ves dan pri cesarju ter se odpelje zvečer v Pulj, kjer se sestane s prestolonaslednikom Franom Ferdinandom. Dne 27. t. m. se odpelje na Krf. Cesarica ga ne bo spremljala.

Češko nemška sprava.

Praga, 4. marca. Danes dopoldne je imel odbor nacionalno politične

komisije sejo, v kateri se je razvila debata o § 33. in 42. glede sekejioniranja deželnega odbora. Doseglo se je precejšnje sporazumljenje in ima danes popoldne plenum komisije svojo sejo. Situacijo presojajo precej ugodno.

Ogrski državni zbor.

Dunaj, 4. marca. V ogrskem državnem zboru je kriza zelo ostra. Ministrski predsednik Khuen je bil danes pri cesarju v avdienci in mu je poročal o obstrukciji. V političnih krogih se zatrjuje, da na eni strani ni izključeno, da poda Khuen še danes svojo demisijo, na drugi strani pa zatrjujejo vladni krogi, da bo cesar brez dvoma odobril Khuenovo stališče in mu izrekel svoje zaupanje. Vladni krogi zatrjujejo nadalje, da bo prišel Khuen v Budimpešto s poblastilom, da razpusti državni zbor in razpiše nove volitve.

Socijalno - demokratske demonstracije v Budimpešti.

Budimpešta, 4. marca. Danes se je tu začela demonstracijska stavka. V tovarnah počiva delo in kavarne in gostilne so zaprte. Doselej stavka nad 1000 delavcev. Ob 10. je vprizorilo do 50.000 ljudi demonstracijski obhod po Andrássy utci do kluba Kossuthove stranke, kjer so se vršile velike demonstracije. Nato so šli demonstrantje pred narodno kazino, ter klicali: Doli z aristokracijo. Parlament je bil zastražen, vojaštvo je bilo konsignirano. Ob 11. imajo delavci v mestnem gozdu zborovanje za splošno in enako volilno pravico.

Izgnani žurnalisti.

Carigrad, 4. marca. Listi poročajo, da je vlada sklenila izgnati vse inozemske časnikarje, ki pišejo nepravilno o dogodkih v Turčiji. Govori se, da je več grških časnikarjev že izgnanih.

Angleški kralj pride v Petrograd.

Petrograd, 4. marca. Kakor se čuje, pride angleški kralj Jurij tečun aprila v Petrograd ter ga spremita kraljica Marija in princ Waleski.

Italijanski kralj in nemški cesar.

Rim, 4. marca. Kralj Viktor Emanuel se odpelje 21. t. m. v Benetke, kjer se sestane z nemškim cesarjem Viljemom II. Kralja spremita ministrski predsednik Giolitti in zunanji minister San Giuliano. Sestanek ima tem večjo važnost, ker se nemški cesar sestane neposredno po preji z avstrijskim cesarjem na Dunaju.

Odkod?

Rim, 4. marca. »Agenzia Stephanie« poroča, da znašajo glavni prejemki italijanske države izvzemši carine na žito samo meseca februarja t. l. za 16 milijonov lir več, kakor istega meseca lanskega leta in da so glavni dohodki v prvih 8 mesecih t. l. za 49 milijonov lir višji, kakor lani ob istem času. Upravičeno se vprašamo: »Odkod ta denar?«

Poneverjenja pri Neapolski banki.

Neapol, 4. marca. V Neapolski banki so odkrili velika poneverjenja, katerih višina dosega nad en milijon lir. Več uradnikov so že zaprli; ti so izvršili poneverjenja s pomočjo ponarejenih čekov.

Sumljiv dementi.

Rim, 4. marca. »Agenzia Stephanie« dementira vest nekega dunajskega lista, da bi bili Italijani pri Slittenu poraženi in da bi bili primorani zopet vkrcati svoje vojaštvo. Dunajski list je vedel celo navesti ime na padlih in vjetih častnikov, toda »Agenzia« pravi, da ti častniki niso služili nikdar v italijanski državi. Ista korespondenca pravi nadalje, da so izvršili Italijani pri Slittenu le izborni posrečen manever, da lahko med tem napadejo Nerge (ki ga pa tudi niso zavzeli) in da so se čete nato zopet vkrcale.

Mir med Italijo in Turčijo.

Carigrad, 4. marca. Porta je bila včeraj obveščena, da nameravajo nekatere velesile intervenirati zaradi miru med Italijo in Turčijo. Včeraj in danes sta se vršila ministrska sveta, ki sta vzel vse te mirovne vesti v pretres. Italija ponuja za slučaj mirovni pogajanj 14dnevno premirje. Turški listi poročajo, da je italijanski ministrski svet to odklonil, ter da stoji na principu, da mora Italija, če hoče stopiti v pogajanja najprej preklicati aneksijo.

Italijansko brodogvaj pred Dardanelami.

Carigrad, 4. marca. Kakor poročajo iz Pere, je italijansko brodogvaj dospelo tik pred Dardanele.

Stavka na Angleškem.

London, 4. marca. Po dosedanjem statističnem pregledu stavka poldrugi milijon delavcev. 16 londonskih kolodvorov je zaprtih. Železniški promet je minimalen vsled pomanjkanja premoga. Mnogo ladij ne more odpluti iz pristanišč. Stavkujoči imajo dovolj denarja. Povsod je konsignirano vojaštvo. Razstava v Liverpoolu, ki naj bi bila otvorna dne 25. maja, je preložena na prihodnje

leto. Med železničarji in transportnimi delavci se vrše pogajanja zaradi stavke iz simpatije. Z napetostjo se pričakuje sklepa parlamenta, ki hoče z nujnim predlogom urediti razmerje med delavci in delodajalci ter pozakoniti ta predlog tekom 24 ur.

Dogodki v Pekingu.

Berolin, 4. marca. Vesti iz Pekinga so vedno resnejše. Evropska poslanstva so zahtevala ojačenje čet. Vojaške čete so obkrožile mestni del, kjer se nahajajo Evropejci, tako da so ti popolnoma blokirani. Juansikaj je pobegnil v francosko poslanstvo ter prošil za varstvo.

Izjava.*)

Pri zadnjem požaru v Mokronogu mi je zgorelo precej hišne opreme, katero sem imel spravljeno v sorodni hiši, žalibog nezavarovano.

V domači hiši pa, katera ni pogorela, smo vsled preteče nevarnosti nosili na prosto obleko, perilo, vso hišno opremo, trgovinsko blago, dragocenosti itd.

Med tem časom pa so romarji kradli kakor srake, ukradenega mi je bilo gotovo nad 1000 kron skupne vrednosti.

Ker je deželni odbor delil podporo pogorelcem in drugim oškodovanim po občinskemu zastopu — me ljudje povprašujejo, koliko sva dobila podpore jaz in moja žena!

Da bode tega povpraševanja enkrat za vselej konec, izjavljam, da nisem bil deležen ne jaz ne moja žena niti vinarja podpore, kar s častno besedo potrdim.

Za vso to dobroto moram seveda vzkliniti gospodom razdeljiteljem tajni: »Bog Vam vrni onkraj groba«, kjer pričakujete plačilo za delo tega sveta!

Peter Strel,

trgovec v Mokronogu.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Zitne cene v Budimpešti.
Dne 4. marca 1912.

Termin.			
Pšenica za april 1912	za 50 kg	11-82	
Pšenica za oktober 1912	za 50 kg	11-73	
Rž za april 1912	za 50 kg	10-91	
Rž za oktober 1912	za 50 kg	10-40	
Oves za april 1912	za 50 kg	10-04	
Koruz za maj 1912	za 50 kg	8-78	

Mavrodaphne. Malvazijec
Specialitate
„ACHAIA“, d. d. za prod. vina.
PATRAS, (Grške)
kot zdravilna in nemizna vina nedosežna.
Grška vina (mila, sladka, pitna)
vsi poznavalci posebno cenijo.
Glavna zaloga 4298
Sigm. Winter, Dunaj, III/4.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 309-2 Srednji dnevni tlak 30-76 mm

marc	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v C	Vetrovi	Nebo
2.	2. pop.	738-2	10-0	sl. jzah	dež
3.	9. zv.	739-0	7-8	sl. jug	sk. oblak
3.	7. zj.	736-7	5-3	sr. svzh.	„
4.	2. pop.	734-1	10-8	slab jzah	oblačno.
4.	7. zj.	730-6	8-3	sl. svzh.	dež

Srednja predvčerajsna temperatura 8-8° norm. 1-5° in včerajsna 8-7°, norm. 1-6°, Padavina v 24 urah 6-3 mm in 15-2 mm

Kovačnica

se odda s 1. majem 1912

na Rimski cesti šte. 17 v Ljubljani, Obsega dva prostora in 2 shrambi za oglje ter dve sobi: ena za vajence, 848 druga za mojstra.

Pripravno je tudi za ključavničarja. Polze se pri Boltetu ravnotam.

Večje število modernih damskih klobukov (klobuki in slamniki)

se bodo 5. t. m. prodajali v Hilserjevi ulici šte. 5, prilitčno. Tam se tudi prodaja popolna prodajalniška oprava

C. kr. priv.
občna zavarovalnica
Assicurazioni Generali v Trstu
 Ustanovljena leta 1831.
 Jamstveni zakladi znašajo nad 302 milijonov kron.
Poslovni izkaz
zavarovalnega oddelka za življenje.

	meseca februarja 1912	od januarja 1912
Vložilo se je ponudb	2188	4688
za zavarovano vsoto	K 17,378.601.45	K 37,678.199.19
Izgotovljenih polic je bilo	1952	4065
za zavarovano vsoto	K 16,040.490.28	K 33,843.335.23
Naznanjene škode znašajo	K 1,250.771.62	K 1,812.201.33

Gospod Ubald pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani.
 Najskrenejša zahvala za točno doposiljatev sladnega čaja z
 znamko „Siadin“. — Pije se v resnici jako prijetno in je boljše
 slasti nego kitajski čaj z rumom.
 Budimpešta, 19 oktobra 1911.
 Z odličnim spoštovanjem
Franc Mayerhofer.

Varčne gospodinje!
 Dočim daste za vsa druga redilna sredstva 1—3 K, velja „Siadin“
 ali dr. pl. Trnkoczy-ja „Siadin čaj“ i zavojček z „kg samo 50 v tudi pri trgovcu.“
 Na tisoče ljudi ga zavziva z najboljšim uspehom. Glavne zaloge v Ljubljani lekarna
 Trnkoczy, zraven rotovža; na Dunaju v lekarnah Trnkoczy: VIII. Josefstädter-
 strasse 25; III. Radetzkyplatz 4; V. Schönbrunnerstr. 19; v Gradcu Sackstr. 3.
 Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna trgovina. Preiskušeno
 lekarnarsko blago. — Drogijake cene. — Maslin za živinorejce. — Tel. 190.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
znamenite Groharjeve slike
Primoža Trubarja
 ustanovitelja slovenske književnosti
 visoka 86 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta
 reprodukcija je sploh najlepša in naidvršenejša kar jih imamo Slovenci.
 Cena s pošto K 3.20.

Dobiva se v
NARODNI KNJIGARNI v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

Najnovejše, dobro in cenó
se kupuje edino le v
„Angleškem skladišču obiek“
 Ljubljana, Mestni trg 5
 Ogromna zaloga najnovejših spomladanskih oblek, vaglanov, klobu-
 kov itd za gospode in dečke ter najnovejša konfekcija za dame in
 deklice nudi vsakem okusu popolno zadovoljnost — Dospeli so tudi
 v Parizu Berlinu in na Dunaju osebno kupljeni modeli damske
 konfekcije, posebnega čica in pojornost buia ože ličnosti. — Cene
 priznane nizke in brez konkurence.
O. Bernatovič.

Pooblastila
občinske volitve
 sestavi izvrševalnega od-
 pora nar. napredne stranke
 se dobe
 Narodni knjigarni v Ljubljani.
 Cena za 100 komadov 4 K.

Skušnjave Tomaža Krmežljavčka
 se razmekar izšlo v dveh zvezkih, ki obsegata skupaj 456 strani.
 Oba zvezka veljata broširana 2 K 40 v, vezana 3 K 26 pošto
 20 v voč. Pošilja se samo po povzetju ali če se denar naprej pošlje.
Narodna knjigarna, Ljubljana.

Priznana specialiteta
 Namočena surova
polenovka
 na poseben način pripravljena
 in v to porabno olje
 se dobi vedno pri
Josipu Polaku,
 trgovcu, Sv. Petra cesta št. 9, Ljubljana.

Svarilo!
 Svarim vsakega v njegovem
 lastnem interesu, naj ne zamenja
 oseb, o katerih se širi zadnje dni
 razne govorice. „Graparjeva“ bi se
 mogla imenovati edinele moja žena,
 ki pa z afere nima nobenega stika.
Grapar Anton,
 orkestarer in pesentnik na Glinosah.

Stolarna v Sodražici sprejme v službo
 2 izurjena in trezna
stolarja
 za izdelovanje nevpognjenih stolov
 Skoro popolnoma nov
otroški voziček
 ter monture za enoletne prostovoljce
 se cenó prodajo.
 Naslov pove upravnistvo »Slov. Narodae«

Par zelo težkih
kobil
 je ceno naprodaj.
 Kje, pove upravnistvo »Slov. Narodae«

Prodajo se poceni
ponošene obleke
 za takega dijaka. Povpraša
 Kongresni trg 3, II. nadstr. desno.

Išče se dobra kuharica
 z mesečno plačo 100 K. Službo naj bi
 nastopila takoj.
 Restavracija „Miramar“, Schmid, Polj.
Mesečna soba
 lepo meblowana in s posebnim vhomom se s
 1. aprilom odda.
 Poizve se Dolenjska cesta št. 50, pritičje.

Modistinja
Minka Horvat
 Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 6
 priporoča ceni damam
 vseh vrst slamnike
 po najnižjih cenah. Sprejema vsa
 popravila ter jih izvršuje točno
 in naloženo.
 Za obilen obisk
 se priporoča: **Minka Horvat.**

Jedilni krompir
 belomesnat, v rumenih oblicah 10.000 kg
 K 660 — Jedilni krompir, rožnik 10.000 kg
 K 730 — Jedilni krompir, modri rožnik
 10.000 kg K 620 — **Debele zelne glave,**
 bele 10.000 kg K 700 — oziroma po vsa-
 kokratnih najnižjih dnevni cenah iz našega
 ogrskega nakladišča, naloženo a la rinfusa
 ali v vrečah, ki jih računamo po lastni ceni.
 Poleg tega do avljamo česen čebulo in semen-
 sko čebulico najfinjši delikatesni med in papirko,
 za katere prideltke na željo radi postrežemo
 s specialnimi ponudbami Ker krompir in
 zelje dobavljamo z različnih ostaj si pri-
 družujemo, da stavimo ponudbo franko do-
 ločitvena postaja. Dobavljamo samo izbran
 krompir. Pogoj: Pol denarja naprej, ostanek
 po povzetju. Prva segedinska kmetijska zadruga
 „Szegediner Landw. Gen. Szegeda Ogrsko.

Odda se takoj velika prodajalna
 poleg živinskega sejmišča in mestne klavnice,
 spojena event. tudi z gostilniško obrtjo in žganjetočem.
 Naslov pove upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

Pozor! Priporoča se na novo urejena Pozor!
trgovina čevljev
A. Schweitzer, Ljubljana, Prešernova ulica št. 48.
 Popolnoma novo blago iz najboljših tovarov. Čevlji po meri. Popravila po
 zmernih cenah. Gumijevi podpetniki se prodajo in pritrjujejo. Izdelovanje
 in popravila lovskih in turistovskih čevljev. Pravi ameriški čevlji
 582 Pristine ruske galoše po zelo nizki ceni. Telovadni čevlji.
Važno! Za diake posebno nizke cene. Važno!

C. kr. avstrijske državne železnice.
Izvleček iz voznega reda.
 Veljaven od 1. oktobra 1911.

Postaja: Ljubljana tužni kolodvor.
Odhod.
 6-48 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tr-
 žič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
 Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini,
 Dunaj.
 7-25 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje,
 Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo,
 Stražo - Toplice.
 9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj,
 Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak,
 Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Ce-
 lovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Ber-
 lin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]
 11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj,
 Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
 Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.
 1-32 popoldne. Osební vlak na Grosu-
 plje, Kočevje, Trebnje St. Janž, Rudolfovo,
 Stražo - Toplice.
 3-30 popoldne. Osební vlak na Kranj,
 Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
 Franzensfeste, Celovec.
 6-35 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič,
 Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na
 brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd,
 Monakovo, Vlissingen, (London), Celovec,
 Linc, Dunaj.
 7-39 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje,
 Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.
 10-10 po noči. Osební vlak na Kranj, Je-
 senice, Gorico, Trst Na Jesenicah zveza
 na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Ino-
 most, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago,
 Draždane, Berlin.
Prihod.
 7-16 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Go-
 rice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Ber-
 lina, Draždan, Prage, Linca, (Londona)
 Vlissingena, Monakovega, Solnograda, Ino-
 mosta, Beljaka, Tržiča, Kranja.
 8-52 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega,
 St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.
 9-48 dopoldne. Osební vlak iz Trbiža,
 Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja,
 Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda,
 Inomosta Beljaka.
 11-13 dopoldne. Osební vlak iz Gorice,
 Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka,
 Tržiča, Kranja.
 2-59 popoldne. Osební iz Straže-Toplice,
 Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Ko-
 čevja, Grosupljega.
 4-13 popoldne. Osební vlak od Trsta,
 Gorice, Trbiža, Jesenic, Linca, Celovca,
 Solnograda, Franzensfeste, Beljaka, Tržiča,
 Kranja.
 6-58 zvečer. Osební vlak iz Jesenic z
 zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan,
 Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna,
 Monakovega, Solnograda, Inomosta, Fran-
 zensfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-
 Opatija-Reka).
 8-15 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice,
 Trbiža, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca,
 Beljaka, Tržiča, Kranja.
 9-07 po noči. Osební vlak iz Straže-To-
 plice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega,
 Kočevja, Grosupljega.
 11-22 po noči. Osební vlak iz Trsta, Go-
 rice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja
Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.
Odhod na Kamnik: 7-28, 11-50, 3-15,
7-10.
Prihod iz Kamnika: 6-41, 10-59, 2-40,
6-10.

Vudra
VYDROVA TOVARNA HRANIL E PRAGA-VIII
 la dobra žitna kava.
 otroška moka, oblati in drugi
 izdelki edino svoje vrste.
 Časopis „Domači Prijatelj“ — Zahtevajte cenik.

Nizke cene!

Novosti sukna za moške in modnega blaga za damske obleke!

Zahtevajte vzorce!

LENASI & GERKMAN.

Ljubljana,
Stritarjeva ulica 4.

&

Vseeno zavarovan.

Proda se dobro ohranjena
kontrolna blagajna.

Več pove g. Kovačič, Sv. Jakoba trg 5.

Otroške obleke
se lepo in okusno izdelujejo.

Čevlarska ulica št. 1, III. nadstropje.

Najfinejše rokavice
pravi francoski parfumi
in val v to stroko spadajoči
predmeti v najfinjši kakovosti.

667 Za obila naročila se priporoča
OTILIJA BRAČKO
Ljubljana, Dunajska cesta 12, v Mathianovi hiši.

Kavarna
vso noč
odprta
LEON
Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

Na prodaj je dobro idoča
trgovina in gostilna

blizu kolodvora in velikega premogokopa
sredi vasi na okrajni cesti, brez konkurence. Pogoji jako ugodni. Vpraša se pri lastniku

Ivan Senica, trgovec v Soštanju pri Celju.

Prodajalka

želi premeniti službo
v trgovino z mešanim blagom,
Ponudbe upravnistvu „Sl. Nar.“ pod št. 216

Proda se pod Rožnikom

vila št. 264

za 13.000 K. — Več ravnotam.

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče
potrebnice ima v zalogi

fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

oblastveno koncesijonirana prodaja strupov
v Ljubljani,

Selenburgova ulica št. 5.

Temnica na razpolago.
Zunanja naročila z obratno pošto
Zahtevajte cenike!

Zeleznoto kina-vino

lekarstva
PICCOLIJA
v LJUBLJANI, Dunajska cesta,
obsega navedeno množino
železa v naspotstvu z dru-
gimi železnatimi kina-vini,
ki obsegajo samo toliko
železa kakor navadna na-
mizna vina in nimajo torej
nobene zdravilne vrednosti.
To dokazuje več kemijskih
analiz in tudi ona, ki se je
izvršila po odredbi c. kr.
ministrstva notranjih zadev.
Zeleznoto vino lekarstva
Piccolija jači slabokrvne,
nervozne, vsled bolezni osla-
bele osebe, slabe in bolezo
izgledajoče otroke.
Steklenica s 1. 2 K, 3
steklenice K 6-60. Voznina
in zavojnina prosta.

Naročajte „Novi jubilejski cenik“ 1887—1912 s koledarjem!

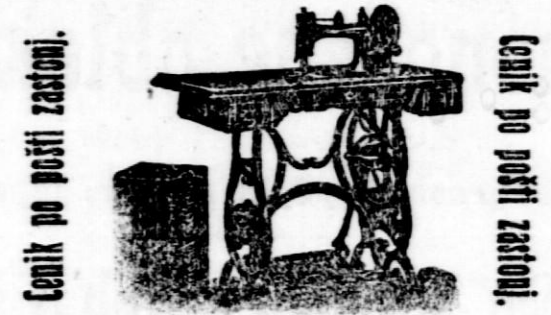
Največja in najbogatejša to-
varniška zaloga precizijskih

ur, ur,
briljantov,
zlatnine,
srebrnine,
Lastna tovarna
v švic.

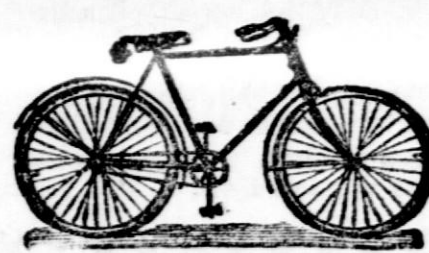
Konkurenčne ure po K 3'50, 4, in 5.

Najboljši šivalni stroji.
Pouk v vezenju brezplačno.

Koristni, lepi kroji za obleke gratis
pri nakupu šivalnega stroja.

Edino zastopstvo za celo Kranjsko
„PUCH“ koles.

Fino kolo K 90, finejše K 110,
svetiljka K 5, prosti tek K 20.
Vse kolesarske potrebščine
po najnižjih cenah.
Novi cenik in lepi plakati gratis po pošti.

Vijudno vam in ogled in obisk vsakega, ker mi zaradi cene in kvalitete nihče ne more konkurirati
FR. ČUDEN, LJUBLJANA, samo nasproti frančiškanskega samostana, urar, trgovec
in posestnik, delničar družbe Union-Horlogere.

Narodna knjigarna.

Kralj Matjaž.

Zgodovinska povest; spisal Fr. Remec.
Cena 2 K, s pošto K 2-20.

Pravkar je izšla v drugi izdaji pre-
krasna zgodovinska povest »Kralj
Matjaž«, ki spada med najbolj čitane
knjige in po kateri občinstvo vedno
znova vprašuje.

Brodkovski odvetnik.

Spisal V. Beneš-Sumavsky.
Cena broš. K 1-50, vez. K 2-50,
s pošto 20 v več.

Ta odlični roman podaja zanimivo in
pretresljivo sliko iz narodnega življenja
in priča, kako nemška žena uničevalno
vpliva na slovanskega moža.

Libera nos a malo.

Zgodovinski roman; spisal Vladimir Vesel.
Cena K 1-40, vez. K 2-20, s pošto
20 v več.

Koncem 15. stoletja se je pripravil na
Slovenskem kmetijski punt. Kmetstvo
je takrat strahovito trpelo in
vrh tega so duhovske in posvetne oblasti
trpinčile ljudstvo zaradi domnevanega
čarovništva. Ponekod so požgali vse pre-
bivalce kake vasi, ker so bili osumljeni
čarovništva. Vse to nam popisuje pisatelj
v tem velezanimivem romanu.

**Strahovalci
dveh kron.**

Spisal Fr. Lipič.
Cena broš. K 2-—, vez. K 4-—, s
pošto 40 v več.

Velezanimiv roman iz časa velikih bojev
med pomorskimi razbojniki, turškim ce-
sarstvom in beneško republiko.

Mali lord.

Spisal F. H. Burnett.
Cena broš. K 1-60, vez. K 2-60,
s pošto 20 v več.

To knjigo veselja, kakor je kritika ime-
novala to presrečno povest, so po izgledu
mestnega šolskega nadzornika sprejeli v
šolske knjižnice vsi šolski voditelji, ki
jim je res mar, da mladina kaj dobrega čita.

**Čez trnje
do sreče.**

Spisal Senčar.
Cena broš. K 1-20, vez. K 2-20,
s pošto 20 v več.

Zelo zanimiv roman, poln interesantnega
dejstva.

Undina.

Spisal André Theuriet.
Cena 90 v, s pošto 10 v več.

Eden najljubeznivejših francoskih pisa-
teljev je v tej knjigi podal dražestno
povest, ki jo je svetovna kritika uvrstila
med nesmrtna dela.

**Zadnji
rodovine Benalja.**

Spisal Fr. Remec.
Cena K 1-50, s pošto K 1-70.

Velezanimiv zgodovinski roman iz časa
rokovnjaškega gibanja na Kranjskem.

Aleš iz Razora.

Spisal Ivan Cankar.
Cena broš. K 1-50, vez. K 2-50,
s pošto 20 v več.

Najbolj ljudska in ena najlepših povesti,
kar jih je spisal Cankar.

**Osnovni nauki
o narodnem gospodarstvu.**

Spisal Valentin Zm.
Cena K 3-—, s pošto K 3-20.

To je najpopolnejše in najtemeljitejšo
delo o narodnem gospodarstvu v sloven-
skem jeziku. Ta knjiga je absolutno po-
trebna za vsakega, kdor deluje na na-
rodnogospodarskem polju, zlasti za vsa-
kega posojilničarja.

Rdeči smeh.

Spisal Leonid Andrejev.
Preložil Vladimir Levstik.
Cena broš. K 1-40, vez. K 2-40,
s pošto 20 v več.

V tem »odlomku najdenega rokopisa«
so opisane strahote vojne in iz nje
porajajoče se pijanosti krvi in blaznosti.

V Študentovskih ulicah.

Roman; spisal Fr. Remec.
Cena broš. K 1-50, vez. K 2-50,
s pošto 20 v več.

To je gniljiv roman iz ljubljanske
preteklosti, slika življenje iz tedanjih
malomeščanskih in gosposkih krogov,
tragedija dekleta, ki je vzraslo v Štu-
dentovskih ulicah, a je pogledalo v
aristokratske kroge Gosposkih ulic
in to poplačalo s svojo življenjsko srečo.

**Ljubezen in junaštva
strahopetnega praporčaka.**

Cena —80 v, vez. K 1-60, s pošto
20 v več.

Ta mična ljubezenska povest se je ob-
činstvu prav posebno prikupila. Dejanje
se vrši za časa zadnje avstrijsko-turške
vojne, ki jo je vodil princ Evgen. V
povesti je popisano, kako izvrši straho-
peten človek občudovanja vredna junaštva,
samo da bi se opral pred tisto, ki jo ljubi.

Ljubezen Končanove Klare.

Roman; spisal Fr. Remec.
Cena broš. K 1-50, vez. K 2-50,
s pošto 20 v več.

Ozadje tega romana je zgodovinsko.
Dejanje se vrši v Ljubljani in njeni
okolici v časih Napoleonove Ilirije, v
krogih francoskih in domačih aristo-
kratov, med katere je stopilo slovensko
deklet, ki v svetosti svoje ljubezni do-
prinese plemenite žrtve, dokler se na-
posled tudi njej ne nasmeje sreča.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.
Cena broš. K 1-—, vez. K 1-60,
s pošto 10 v več.

Kdor se hoče prav od srca na-
smejati, naj čita to knjigo, ki je polna
drastične komike in prešernega hu-
morja.

Ljubljana • Prešernova ulica 7 • Ljubljana